

68. évf., 2014. II. 13., ára 50 dinár

5

Jó Pajtás

Ha Bálint-nap közeleg...

Minden a szerelem körül forog

Mit tudunk a Bálint-nap legendájáról?

Csaknem kétezer esztendővel ezelőtt a vigasságokért rajongó rómaiak február közepén tartották a Lupercaliát. A római erdőisten, a farkas alakjában elképzelt Faunus asszonyát, Luperca istennőt dicsőítették ezen az ünnepen. Faunusról tudni illik: féktelen, kifogyhatatlan szerelmi erővel rendelkezett, s tőle várták a latinok a rossz szellemek elűzését is.

A Lupercalia egyszerre volt engesztelő és tisztulási ünnep. Faunus papjai, a lupercusok csaknem mezítelenül (szemérmüket kis bőrkötény fedte) körbefutották Róma legősibb magját, a Palatinus-hegyet. Az áldozatként levágott bakkecske bőréből hasított szíjjakkal minden útjukba kerülőre rácsaptak, hogy kihajtsák belőle a bajt és a gonoszt, az asszonyokból meg a termékenységet akadályozó, a szülést nehezítő szellemeket.

A szertartás végén, még azon a napon ünnepelték Juno istennőt, a házaseset, a házi béke védelmezőjét. Olyankor minden eladósorban lévő lány nevét felírták, és egy fadobozba rakták, ahonnan a fiúk sorra kihúzták. Akit a sors ekként melléjük rendelt, azzal a március 1-jén (Mars születésnapján) kezdődő új évben már együtt járhattak. A véletlenszerű kapcsolat gyakorta szerelemmel, házassággal végződött. E hagyományban gyökerezik a szerelmesek napja.

Bálintot a terjedő keresztény vallás emelte a szeretet napjának középpontjába. A 268-ban született umbriai püspök, a későbbi Szent Valentin (azaz Bálint) a gótokat a birodalomból kiűző Claudius római császár börtönében sínylődött, s a börtönőr vak leányának a hit segítségével visszaadta a látását. Mielőtt 270. február 14-én „keresztény fondorlatok és üzemek” miatt izzó vasrácsra kivégezték, levelet küldött a lánynak: „Búcsúzik Tőled a Te Valentinod.” Azóta reá emlékeztet Valentin (Bálint) napja.

A római szokások a középkorban más országokba is eljutottak: az angolok már 1446-ban megünnepelték ezt a napot. Az 1700-as években divatosá váltak a Valentin-verseskötetek, a 19. században pedig már üdvözlőkártyát is küldtek egymásnak az emberek. Mifelénk 1990 körül éledt fel e jeles nap megünneplése.

Mai számunkat, kissé rendhagyóan, a szerelmeseknek szántuk. Lapozzatok csak végig, és győződjetek meg!

Szalóczi Dániel

Csakúgypuszi

Egy csakúgypuszit adok neked
tudod abban az a jó
hogy akárhová teheted
mondjuk szájba nem való
de puha nyakba kellemes
a lényeg hogy hirtelen csakúgy
még mielőtt a másik esetleg
ügyesen gyanút fogna
És persze utána kinevetsz hogy te buta
ezt nem osztogatják de azért csupa
szép dolgokat is mondasz nekem amúgy
meg miért neveltél ki? hát tudod...
Csakúgy.

Lufipuszi

Lefekvés előtt rád gondolok
és tudod úgy csinálnék neked valamit
egy versikét egy dalt
egy papírgalacsint
belegyűrve a könnyeket amiket szomorkodok
bár gondolom átázna mielőtt megkapnád
Namindegy tudodmit? kapsz egy puszit
jól megkötözöm
a másik végére meg egy lufit
egy héliumosat ami az ember hangját
ilyen idétlenre vékonyítja
és mielőtt elengedem megsúgom a címet
házszámot szobát
pontos ajakízét
eper+fogmosásíz ja és éppen most szorítja
magához a párnát meg a plüssállatizéket
Szóval őt keresd meg lufi és kérlek igérd meg
hogy nem pukkadsz ki addig oké?
Vinnyogja hogy rendben
és egy óra múlva halk cuppanás
pukkan szét a csendben...

Olvass bennünket a jövő héten is!

Mai címlapfotónk az újvidéki Petőfi Sándor iskolában készült, egy egyszerű hétköznapon, a nagyszünetben. Lehet, hogy a ti iskolátok is hasonló képet fest, és nálatok sem mutatkozik meg világosan és egyértelműen, mi minden jár a „bentlakók” fejében és szívében ilyen tájt, február 14-e előtt. A hangulathoz illőn a hátlapon Varró Dániel kiváló SMS-költeményeit találjátok egy kitűnő fotó kíséretében. Reméljük, többeteknek tetszik a poszter, pontosabban a One Direction együttes, minthogy Varró Adél kérésére közöljük.

A következő héten ugyancsak kérésre a Barátok közt magyar sorozat szereplőit találjátok majd ugyanott, színes poszterünkön. A farsang ürügyén Bánátba kukkantunk be, az anyanyelvi világnap alkalmából pedig Molnár Krekity Olga osztja meg velünk gondolatait. Mert, tényleg, hogyan is őrizzük meg anyanyelvünk tisztaságát, amikor annyi minden másra kell ügyelni?

Mint tudjátok, ez nem minden. Jönnek ismét a sztárok, a menő fejek, a bizalmas sorok, a fejtörők, a vicek, az utazás, a hasznos ötletek... Olvassatok bennünket a jövő héten is!

Mint a homokóra két edénye

Itt van ismét a Valentin-nap, a szerelmesek napja. A szerelemről sok remekmű íródott. A kortárs írók közül számomra a legkedvesebb Somlyó György egyik verse:

*„...szeretem azt akit szeretek
még azt is szeretem amit nem szeretek azzal akit szeretek
szeretem ha van akit feltétel nélkül szerethetek
szeretem ha feltétel nélkül szeret aki szeret
szeretek nem lenni rest a jóra azzal akit szeretek
de talán minden rosszra is hajlamos lennék azzal
akit szeretek
még azt is szeretem amit nem szeretek azzal akit szeretek
Semmit se szeretek csinálni anélkül akit szeretek...
Szeretek tanulni attól akit szeretek,
Szeretem, ha taníthatom azt akit szeretek...”*

Sokan olyan szerelmesek, hogy semmire sem tudnak figyelni, csak a szerelmük jár az eszükbén. Hogy sokszor még órán sem tudnak odafigyelni, az azért van a nagyokosok szerint, mert a szerelem megsemmisíti az észet. Erre utalnak egy filozófus szavai is: „Az agy és a szív olyan, mint a homokóra két edénye: amikor az egyik megtelik, a másik kiürül.”

Az adai Cseh Károly iskolában a szerelemről csevegünk. Arról, hogyan ünnepelnek a szerelmesek napján, kinek mit jelent ez a nap. Máriás Valéria és Raffai Klára magyartanárnő tanítványai válaszolnak kérdéseinkre, a nyolcadikos **Szügy Éva, Bernát Antal, Tóbiás Fanni, Gödér Boglárka, Mártis Bernadett és Györe Bettina.**

Mikor Antal szíve is megtelt, vagyis szerelmes lett, órakon sokszor nemigen tudott figyelni.

– Leromlottak az osztályzataim – vallja Tóni –, ugyanis órakon nem a tananyagon járt az eszem, hanem a szerelmemen. Mikor eljött a szerelmesek napja, a Valentin-nap, a folyosón álló nagy dobozba én is beletettem a levelem, melyen egy szép idézet állt. Mivel nem mertem aláírni, így a címzett nem is tudta meg, hogy kitől kaphatta. Az idén ismét írok neki egy szép idézetet, de ezúttal aláírom a nevemet.

Éva elmondása szerint Valentin-napkor mindenki beleteheti a folyosóra kihelyezett nagy dobozba a szerelmes levelét.

– Én még nem kaptam levelet Valentin-napkor – kapcsolódik a beszélgetésbe Éva –, de én sem írtam senkinek sem. Azt már én is láttam, hogy valaki szerelmes volt az osztályomban, és nem tudott odafigyelni az órákon...

Fanni szerint a legszebb érzés a szerelem. Ő órán is tudott figyelni, amikor szerelmes volt.

– Én már találtam szerelmes levelet a nagy dobozban – dicsekszik Fanni –, olyat is, ami nem volt aláírva. Soha sem tudtam meg, hogy kitől kaptam. Annyira azért sosem voltam szerelmes, hogy órakon ne tudtam volna odafigyelni.

Boglárka is kapott névtelen levelet, ám őt középiskolás barátja érdekli.

– Volt, hogy kaptam Valentin-napkor levelet – vallja Boglárka –, de én sem tudtam meg, hogy kitől. Nem érdekelnek az ilyen levelek, én sosem írtam hasonlókat. A barátom középiskolás, s Valentin-napon szív alakú Milka csokit kaptam tőle, és én is azt adtam tavaly neki. Jó, hogy van egy ilyen nap. Ilyenkor boldogok vagyunk. Emlékszem, tavaly szép idő volt, sétáltunk... Azt üzenem a Jó Pajtás olvasóinak, lépjek meg a barátjukat, barátnőjüket valamivel, mert jó érzés kapni, de adni is.

Bernadett is megtörtént, hogy tele volt a szíve...

– Előfordult – folytatja Bernadett a gondolatot –, hogy órakon nem tudtam koncentrálni, mindig rajta járt az eszem, olyan szerelmes voltam. Szerintem a levelezés hülyeség. Különösen, ha lányok írnak lányoknak. A szerelmesek inkább mondják el személyesen, mit éreznek. Ez a szerelmesek napja. A szerelemről szól. A rózsaszín ködről. A szerelem a legszebb érzés a világon! A mostani barátommal rózsaszínben látjuk a világot. Biztos, meglepjük egymást valamivel.

Bettina is kapott már névtelen levelet ezen a napon...

– Azért én rájöttem, hogy ki írta a levelet, ha nem is írta alá a nevét. Volt, hogy tele volt a szívem, s órán nem tudtam odafigyelni, főleg matekórán el-elkalandoztam. Szerintem, ha valaki nagyon szereti a másikat, nem hagyja el soha! – fejezi be beszélgetésünket Bettina.

Koncz Erzsébet

Bálint-nap, és ami azzal jár

Az újvidéki Petőfi Sándor iskolában is csendes készülődés előzi meg a naaagy napot

Február 14-e Bálint napja, vagy ha úgy tetszik Valentin-nap, de így is, úgy is a szeretet és a szerelem ünnepe. Egy doboz bonbon, egy kis csoki vagy egy szál rózsa jár ilyenkor a kiválasztottnak. Ezen a napon az angolszász hagyományok alapján a szerelmesek és házastársak apró ajándékokkal kedveskednek egymásnak.

Az újvidéki Petőfi Sándor Általános Iskola hatodikos és hetedikos tanulóit kérdeztük, mit jelent számukra ez a nap, és milyen élmények fűzik őket ehhez az ünnephez.

A hatodik osztályosoknak az első, ami eszükbe jutott a Valentin-nap kapcsán nem más, mint Leiner Laura magyar író nő Szent Johanna gimi című ifjúsági regénysorozata. Mint azt a három hatodikos lány elmondta, a könyv nagyon érdekes ötleteket tartalmaz. Az ünnep körüli készülődés egy hétig tart, és ez idő alatt számtalan akciót szerveznek, egyebek között Valentin-napi bulit tartanak, ahová kizárólag párban lehet jönni, valamint a lányok abban versenyeznek, hogy ki kap több karperecet, nyakláncot vagy képecskét. **Nikolić Zita, Sörös Dóra és Milosavljević Valentina** is azt szeretnék, ha ilyen vagy legalábbis ehhez hasonló rendezvényeket szerveznének az iskolákban.

Sörös Dóra szerint ezen a napon minden osztályban egy dobozba lehetne gyűjteni a személyes üzeneteket, ajándékokat, melyeket aztán kiosztana a tanár, így titokban maradhatna, ki kinek tetszik, és ez így sokkal érdekesebb lenne. Dóra még nem kapott Valentin-napra semmit, de biztosan megörülne, ha egy kis titkos meglepi várná ezen a napon.

Nikolić Zitának nagyon szép emlék jut eszébe. Úgy jegyezte meg ezt az ünnepet, hogy egyszer, még amikor kisebb volt,

A hatodikos lányok

arra lett figyelmes, hogy apukája sűrűn forog a konyhában, amikor pedig hazajött anyukája, átadott neki egy csokor virágot, és körülcsofolta. Zita akkor nem értette, mi történik, de később rájött, hogy a Valentin-nap a szerelmről szól, és ilyenkor főleg virágot vagy csokit kapnak a nők a férfaktól. Mint azt Zita elmondta, ő már egyszer régen kapott Valentin-napi levelet egy gyermekkori barátjától, aki kedves volt számára.

Milosavljević Valentina számára különösen érdekes ez a nap, mert azonkívül, hogy a szerelmesekre emlékezteti, egyben a névnapja is, így minden évben megünnepeli. Egyébként a barátnőikkel szoktak társalogni, kimenni egy kis sétára. Hozzáfűzte, amikor még kicsi volt, az oviban megajándékozták egymást, de akkor ezen nem élcelődött senki, viszont most, idősebb korukban más a helyzet.

A hetedik osztály

Gábor Krisztina, Bolesnikov Anita, Vaslavik Márkó, Pásztor Kicsi Tamás, Popić Erik és Gábor Anabel a hetedik osztály tanulói is megosztották velünk a Valentin-nappal kapcsolatos élményeiket.

Gábor Krisztina őszintén elmondta, hogy jelenleg nincs, de régen volt egy szimpátiája, aki egy Valentin-napi sétára invitálta őt.

Bolesnikov Anitának erről a napról a vi-rágok jutnak eszébe. Még senkitől sem kapott, de szeretné, ha valaki meglepné egy szállal. Mint mondta, szimpátiái voltak, de semmilyen komolyabb élményben nem volt még része.

Vaslavik Márkót a Valentin-nap a szingliségre emlékezteti. Márkó nem tud túl sokat erről az ünnepéről, nem is nagyon olvasott utána, hogy honnan ered ez a szokás. Többnyire a lányoktól hall róla, mert mint mondja, ők mindig várják, hogy kapjanak valamit.

Pásztor Kicsi Tamás nem szokta ünnepelni ezt a napot, de nem azért, mert nem volt még szimpátiája, hanem azért, mert mindig elfelejti.

Popić Eriknek ilyenkor egy szív jut eszébe és az, hogy a fiúknak ajándékozniuk kell. Ő ezt a szokást követve negyedikes korában minden lánynak az osztályból vett valamit, és ezzel a meglepetéssel nagy örömet szerzett nekik.

Gábor Anabelt is a virágokra, szerelmes párokra emlékezteti. Ilyenkor a fiúknak kell romantikus vacsorát készíteniük a lányoknak. Az idén ő is arra számít, hogy meglepetésben lesz része.

Boldog Valentin-napot mindenkinek!

Kabók Mellár Angéla

Fotó: Ótos András

A Magyar Nemzeti Tanács (MNT) kiemelt jelentőségű oktatási intézménye a temerini Kókai Imre Általános Iskola. Talán ezért is van egy kicsit jobban rajta a szemük. Segítenek abban, amiben tudnak, nem mellékesen az oktatásban használatos eszközök felújításában, korszerűsítésében. Egyébként az iskola nem sokban különbözik a többi iskolától. Az órák közötti szünetekben itt is van futkosás a folyosókon, a nagyszünet pedig valóságos népvándorlásra hasonlít. Ilyenkor az ügyeletes tanárnők és tanárok elnézőbbek, és azt sem veszik zokon, ha előkerül az ugrókötél, hogy „helyrerázódjanak” az ülésben elernyed izmok. Természetesen a kiabálást, a lökdösődést nem tolerálják.

Azért látogattunk el az iskolába, mert tudomásunkra jutott, hogy nemrégiben gazdag ajándékcsomagot kaptak, melyben zenegép, egy nagy és erős rádió, több cédé- és DVD-lejátszó is volt. **Sziveri Béla** igazgató meg is mutatta a még kicsomagolásra váró készülékeket, miközben elmondta, hogy a tanintézetben nagyon szívesen használják az órákon a különféle audio- és videoeszközöket. Két éve kaptak egy interaktív táblát is, amelyet felszereltek és használnak. Már huzamosabb ideje arra törekszenek, hogy folyamatosan újítsák a kiöregedett technikai állományt, konkrétan a cédé- és DVD-lejátszókat, kivetítőket. Mindezekre fogyóeszközként tekintenek, amelyek néhány év alatt előregszenek vagy tönkremennek.

Műszaki berendezések segítik a tanulást

Örömmel fogadták a felajánlást a temerini Kókai Imre iskolában

– Valamikor december végén egy kedves megkeresés érkezett *Joó Horti Líviától*, az MNT közoktatási bizottságának elnökétől, aki azt kérdezte, mire lenne szüksége az iskolának – emlékezett vissza az igazgató. – Mindjárt a technikai eszközök felújítására gondoltunk, és jó szívvel fogadtuk a felajánlott támogatást. Vettünk is egy zenegépet, amelyet már felszereltünk a zeneteremben, és egy nagy, erős rádiót, több cédé- és DVD-lejátszót. Ezeknek egy része már használatban van, a többi most kerül majd kiosztásra.

– Ami ugyancsak fontos, hogy az iskolának, a tanároknak nagyon sok oktatói cédéjük, DVD-jük van. Újabban pedig, mivel ezek a készülékek alkalmasak rá, már az internetről letöltött tananyagot is le lehet játszani az USB-csatlakozón keresztül. Így zeneszámokat, verseket, szépprózát lehet hallgatni, de fényképeket, videókat is lehet nézni. A nemrég vásárolt tévé is rendelkezik már USB-behemenettel. Mindez azonban fabatkát sem érne, ha a tanulók nem mutatnának érdeklődést a technikai eszközök igénybevételére.

A gyakorlat azt mutatja, hogy sokkal jobb az eredmények, ha a szemléltetés korszerű eszközökkel történik. Azt is mondhatnám, hogy a mai gyerekeknek – akik már okostelefont használnak –, ezek a készülékek túl egyszerűek. Bizonyíték erre, hogy a zenegép érkezésekor a hetedikesek és nyolcadikosok pár perc alatt kicsomagolták, összeszerelték és ki is próbálták a berendezést. Lehet, hogy nekem kicsit hosszabb ideig kellett volna a használati utasítással bajlódnom – mondja mosolyogva az igazgató.

Mivel volt még néhány kicsomagolatlan lejátszó, a nagyszüneten levő lányokat kértük meg, hogy segítsenek a „kiszabadításukban”. Lévai Lenke, Barna Laura és Bugyi Anasztázia 5. c osztályos tanulók voltak segítségünkre. Munka közben elmondták, hogy nagyon szívesen használják odahaza is tanuláskor a lemezre vett tananyagot. Ők már el sem tudják képzelni, hogyan lehetett régen palatáblára írni, milyen lehetett, amikor a kréta, a palavessző és a szivacs jelentette az egyedüli tanfelszerelést.

Góbor Béla

Lévai Lenke, Barna Laura és Bugyi Anasztázia segítenek az új technikai eszközök kicsomagolásánál

Könyvtáros legyek, vagy mégsem?

Szívesen jár a könyvtárba az, aki olvasni szeret. Talán szívesen lenne könyvtáros is? Kovács Jolánkát, a muzslyai (a helybeliek szerint muzslai) Szervó Mihály iskola könyvtárosát kértük fel, ossza meg velünk tapasztalatait. Kinek javasolja ezt a szakmát, hogyan lehet belőlünk könyvtáros, egyáltalán mi az előnye, és mi a hátránya?

Elmondása szerint tizennégy éve dolgozik az iskola könyvtárában, tehát igen tapasztalt.

– A szakma rossz oldala sehogyan sem jut eszembe, ami nagyjából azt jelenti, hogy számomra olyan nincs – vallja. – Szerencsés ember vagyok, hisz azon kevesek közé tartozom, akiknek a munkája teljesen fedi az érdeklődési körüket. Gyerekkorom óta szeretem a könyveket, az irodalmat, az olvasást. Általános iskolás koromban évente jártam irodalmi versenyekre (a Jó Pajtás hangulatos irodalmi versenyeire gondolok, a Jelvénytípus versenyekre, amelyekre 8-10 könyvet kellett elolvasni, és a verseny helyszínén a könyvekkel kapcsolatos kérdésekre felelni).

Tehát: ha mindez megvan benned, és szeretnél könyvtáros lenni, először iratkozz nyelvi

Kovács Jolánka, a könyvtáros

gimnáziumba, ahol nyelvekből sokkal tartalmasabb és bővebb a tananyag, mint a természettudományi tantárgyakból, majd gimnázium után irány az egyetem! Könyvtárban egyetemi végzettséggel lehet dolgozni. Én annak idején az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén diplomáztam, tanári szakon. De ezen a Tanszéken könyvtárosi szak is létezik,

most is – teszi hozzá bátorítólag. Sőt, vázolja az elmondottakat:

Ha könyvtáros szeretnél lenni, jó, ha a következő tulajdonságokkal rendelkezel:

- szereted a könyveket, az olvasást
- jól ismered a magyar- és a világirodalmat
- (jól jön, ha) több idegen nyelvet ismersz
- szeretsz egyedül (vagy csak néhány emberrel együtt) dolgozni

– szereted a csendet (bár a könyvtárban lehet halk zenét hallgatni)

– szereted a rendet (vagy legalább a mérsekelt rendetlenségben is mindig megtalálod, amit keresel)

- kommunikatív és kedves vagy
- szeretsz irodalmi esteket szervezni
- nincs porallergiád.

Kedves kommunikatív, kedves és irodalomkedvelő, lírai lelkületű nyolcadikosok, leendő könyvtárosok, szívből kívánok nektek sok szerencsét és kitartást (először is a hétszeres fővételi vizsgán, aztán a továbbiakban)! – üzeni Kovács Jolánka.

Nagy Magdolna

Nyolcemeletnyi könyv

A legjelentősebb magyar könyvtár az **Országos Széchényi Könyvtár**, melynek 8 emeletén 8 millió egységet: könyveket, újságokat, kéziratokat, metszeteket, plakátokat őriznek. A könyvtár teljesen automatizált. Legértékesebb kincsei a Corvin Mátyas király világhírű könyvtárából származó 32 db kéziratos, díszített kódex, az úgynevezett Corvinák. Nevüket a királyhollós címeréről kapták, a holló neve latinul ugyanis corvus, innen a király mellékneve is.

Olvassunk nap mint nap!

A könyvtáros szakmában az olvasószolgálat a legszínesebb: itt történik az olvasók beiratkozása, a dolgozók közvetlen találkozása az olvasókkal, a legújabb könyvek ajánlása, de jelentős adminisztratív munkát is el kell végezni. Gyarapítani kell a könyvtár állományát, új könyveket kell beszerezni, a meglévő könyvállományt pedig rendszerezni, nyilvántartani, gondozni kell. Szoktak iskolai jellegű órákat is tartani a könyvtárban, hogy közelebb hozzák a könyvet a gyerekekhez. A cél az, hogy olvasókká neveljék a beiratkozókat, hogy ne maradjanak passzív könyvtárhasználók. Élményszerűen olvassanak nap mint nap, és ennek a könyvtár is része legyen.

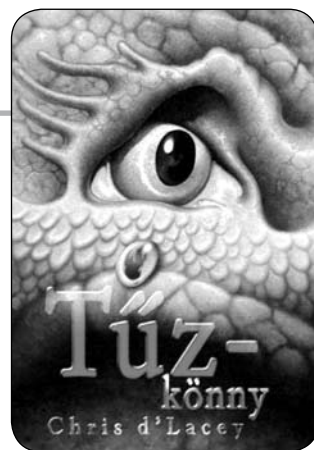
Könyvajánló Tűzkönny

Ez egy mókás, vicces mese, amely egy házínériről, a lányáról és egy diákról, valamint mókusokról, sárkányokról, egy macskáról és a morcos szomszédokról szól. David főiskolai hallgató, aki szobát keresve talál rá a különös házra és lakóira, Lizre és Lucyra. Különböző izgalmas kalandba keverednek. David nem mindennapi kér-

désekre keresi a választ: Miért olyan különös a sárkányok titka? Mit rejteget Liz és a fecsegős kislány, Lucy? Honnan jön az a furcsa zaj? Hogyan adhat ötleteket egy cserépsárkány? Mi az a tűzkönny?

Chris d' Lacey Tűzkönny című könyvében feleleteket találsz a David által feltett kérdésekre, miközben ő mókust ment, szomszédot bosszant, mesét ír, és rátalál a szerelemre is. Ezt mind megtudod, ha elolvasod ezt a rettenetesen jó könyvet, és talán megtalálod a saját sárkányodat is.

Siplika Adél, 5. osztály,
József Attila iskola, Bácskertes

A legtöbb történész szerint az európaiak számára a 15. századig Észak- és Dél-Amerika ismeretlen volt. Kolumbusz Kristóf 1492-ben kikötött egy ismeretlen parton, amelyre magabiztosan állította, hogy India, a távoli, ázsiai, kincsel teli ország, a helyi lakosokat pedig indiánoknak nevezte el. Nem is sejtette, hogy egy óriási fölfedezést tett. Azonban valóban ő volt-e az első európai, aki ezeken a földeken járt? Egyre több elmélet van arról, hogy a vikingek már jóval Kolumbusz előtt kikötöttek Észak-Amerikában, ami nem is olyan elképzelhetetlen, hisz kiváló tengerészekről, kalandvágyó, bátor harcosokról van szó.

A vikingek vagy más néven normannok évszázadokig rettegésben tartották a tengerek, óceánok, de kikötők és más városok lakosait is, egészen Észak-Amerikától Bizáncig és a mai Oroszországig. Már első pillantásra félelmet váltottak ki külső megjelenésükkel, szarvas sisakjaikkal, rémítő hajóikkal, amelyeken különleges díszítések voltak. A legfélelmetesebb talán az volt, hogy váratlanul jelentek meg a partokon, a messzi ismeretlen tengerek és óceánok felől, amerre senki nem mert hajózni, egészen az új típusú, biztonságosabb hajók, a karavellák építéséig a 15. század táján, és az első kezdetleges térképek, iránytűk és más technikai vívmányok megjelenéséig. Teljesen váratlanul támadtak áldozataikra, pogányként

A vikingek

A tengerjáró északi harcosok hódításai

sokszor a templomokat és a kolostorokat is kifosztották a kincsek végett. A viking harcos fő fegyvere egy óriási csatabárd volt, de ügyesen használta a kardot, a lándzsát és az íjat is.

Az „északi emberek”, ahogyan még nevezték őket, hódításaikat a 8. században kezdték meg. Három irányban is terjeszkedtek. Egyik csoportjuk, a norvégok sok szigetet meghódítottak, közöttük Nagy-Britannia egyes részeit is. Így például egyes mai ír városokat, Dublint, Limericket vagy Wexfordot is ők alapították meg. A dánok Angliában, de Észak- és Nyugat-Európában, valamint a Földközi-tenger térségében is hódítottak, a svédek ősei pedig még a folyókon is hajóztak, mélyen be a mai Oroszország térségére, Konstantinápolyig és Bagdadig is eljutottak. Izlandot 874-ben foglalták el.

Viking hajó

A vikingek állítólag az Atlanti-óceánon keresztül eljutottak Új-Foundlandig, tehát elérték Észak-Amerikát, ám erről nem sok nyom maradt, és nem tulajdonítottak nagy jelentőséget neki. Hódításaik csúcspontját a 9. század közepe táján érték el. Francia városok, mint Párizs, Nantes, Orléans is megéreztek kegyetlenségüket, de nem kímélték Britanniát sem, ahol később mégis vereséget szenvedtek

Nagy Alfréd wessexi királytól. 878-ban felveszik a kereszténységet. A 10. század végén Vörös Erik, híres viking vezér eljutott Grönlandra, amely még a mai napig is Dániához tartozik, annak ellenére, hogy több ezer kilométerre van a dán államtól.

Egy csoportjuk a mai orosz állam térségében telepedett le. Novgorod város megalapítása is a nevükhöz fűződik, majd központjukat áthelyezték Kijevbe, amely később az első orosz állam fővárosa lett.

Az 1000. év táján a normann terjeszkedések lassan abbamaradtak. Észak-Európa, Skandinávia megbékélt a kontinens többi részével. Angliában még egy ideig dán uralom maradt, később pedig Hódító Vilmos, normann vezér 1066-ban a hastingsi ütközetben legyőzte Harold angol szász királyt, és átvette az uralmat. Mint Normandia hercegének és Anglia királyának több alkalommal is be kellett bizonyítania hatalmát, rengeteg felkelést folytatott el. 1085-ben elrendelte az „Ítéletnap könyvet” (Doomsday Book) a kiadását, amelyben minden angliai birtokát és alattvalóját összeíratta.

A vikingek azonban többek voltak, mint egyszerű barbárok. Gyakran keveredtek más népekkel is. Elsajátítottak különféle kézművességeket, törvényeik voltak, élénk kereskedelmet is folytattak Európa különböző tájain. A kereszténység felvétele előtti időszakban pogányként több istent is tiszteltek. Főistenük Odin volt, akit a háború, a győzelem, a vadászat, ugyanakkor a bölcsesség és költőiesség is jellemezte. Legismertebb fia pedig Thor, a villám és mennydörgés istene. Nagy kalapácsáról ismert és rengeteg modern alkotást is megihletett. A viking harcosok bátran küzdöttek, és hittek abban, hogy haláluk után Valhálába fognak jutni, a dicsőségesen elesettek birodalmába. Hőstetteikről a sagák mesélnek, amelyek amellet, hogy érdekesek, irodalmi szempontból is kitűnő alkotások.

Gyarmati Balázs történész

Viking harcosok

A hastingsi csata

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Február 13. Linda, Ella napja.

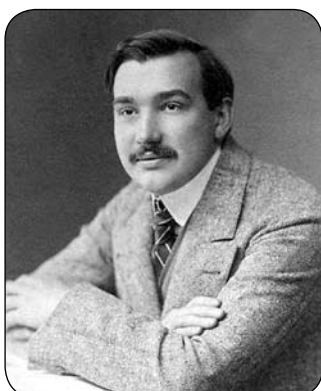
Linda: A -lind, -linde, -linda végű, összetett, germán eredetű neveknek az önállósult becézője (+Adelinda, Belinda, Ermelinda, Relinda). A név-elem jelentése: hársfából készült pajzs.

Ella: Az -ella végű magyar női nevek önállósult becézője. Más feltevés szerint, az Erzsébet és a Heléna női nevek önállósult becézője. Jelentése: minden(ség).

1141. február 13. (873 éve)

Meghalt II. (Vak) Béla magyar király, akit azért vakítottak meg, hogy ne lehessen uralkodó.

1887. február 13. (127 éve)

Megszületett dr. Brenner József a később írói néven elhíresült Csáth Géza. Kosztolányi Dezső unokatestvére. Édesanyját nyolcéves korában vesztette el, és ezt sohasem tudta kiheverni. Édesapja ügyvéd volt, nyilván tőle örökölte a zene szeretetét. Sokoldalú tehetsége már gyermekkorában megmutatkozott: kitűnően hegedült, rajzolt, festett. Öt novelláskönyvet, egy drámát, két kötet zenei írást, néhány zeneművet és egy elmeorvosi szaktanulmányt hagyott az utókorra.

1894. február 13. (120 éve)

Auguste és Louis Lumière szabadalmaztatta a kinematográfot.

1950. február 13. (64 éve)

Megszületett Peter Gabriel brit rock-énekes, zeneszerző és szövegíró.

Február 14. Bálint, Valentin napja.

Bálint és Valentin: A latin Valentinus családnévből származik. Alapszavának, a latin valens szónak a jelentése: erős, egészséges.

1838. február 14. (176 éve)

Megszületett Margaret Knight amerikai feltalálónő, akit a női Thomas Edisonként is emlegetnek. 22 szabadalmát tartják számon, mégpedig a legváltozatosabb területeken: találhatók közöttük textil- és cipőipari gép, háztartási eszköz, sőt gépkocsi-motor is. Legsikeresebb találmánya egy olyan gép volt, amely négyszög-

letes fenekű, papír bevásárlótáskák gyártására szolgált. Ezek az erős kartonból készült reklámhordozó tasakok ma is elterjedtek.

1945. február 14. (69 éve)

A szövetséges brit és amerikai légi-erő nehézbombázói nagyrészt elpusztították Drezdát.

Február 15. Kolos napja.

Kolos: Régi magyar személynév. A német Klaus névnek a magyar formája, ez pedig a Nikolaus (magyarul: Miklós) név rövidülése. A Kolozsvár helynév első eleme is valószínűleg a Kolos személynévből származik. Jelentése: az iskolához tartozó, tanító, tanuló.

1564. február 15. (450 éve)

Megszületett Galileo Galilei olasz csillagász, a távcső első értő felhasználója.

1768. február 15. (246 éve)

Először készítettek és reklámoztak mustárt.

1833. február 15. (181 éve)

Kassán megtartották Katona József Bánk bán című drámájának ősbemutatóját.

1882. február 15. (132 éve)

Először szállítottak fagyasztott húst. A rakomány Új Zélandról tartott Angliába.

1893. február 15. (121 éve)

Puskás Tivadar találmányának köszönhetően Budapesten beindult a vezetékes rádió őse, a Telefonhíradó-szolgálat.

Február 16. Julianna, Lilla napja.

Julianna: A Juliánusz férfinév latin eredetijének a női párja, aminek a jelentése: a Julius nemzetséghez tartozó, ragyogó, Jupiternek szentelt.

Lilla: A Lídia és a Livia régi magyar becézője. Csokonai Vitéz Mihály Julianna nevű műzsáját szólította így, és a név a Lilla-dalok hatására vált népszerűvé. Ugyanakkor az angolban az Elizabeth becézője a hasonló hangzású név.

1141. február 16. (873 éve)

Még gyermekként királlyá koronázták II. Gézát, apja, II. (Vak) Béla magyar király halála után.

1600. február 16. (414 éve)

Haladó nézetei miatt Rómában, máglyán elégették a korszak legna-

gyobb filozófusát, Giordano Brunót. A természetfilozófus és dominikánus szerzetes nézetei szerint a világ végtelen – amely Isten végtelenségének felel meg –, valamint egyenértékűek és sokfélék a világegyeterek.

1961. február 16. (53 éve)

Megszületett Andy Taylor rockgitáros, a Duran Duran tagja.

Február 17. Donát napja.

Donát: Latin eredetű név. Jelentése: Istentől ajándékozott.

1909. február 17. (105 éve)

79 évesen meghalt Geronimo, az apacsok vezére.

1954. február 17. (60 éve)

Megszületett Eperjes Károly színész (A nagy generáció, Eldorádó, Hídember).

1998. február 17. (16 éve)

Meghalt Wass Albert erdélyi magyar író és költő. A Wass család eredete az Árpád-korig vezethető vissza, és egyike Erdély legrégebbi nemesi családjainak. 1952-től haláláig az Amerikai Egyesült Államokban élt. A szocialista Romániában könyveit betiltották. Műveit Magyarországon is csak a rendszerváltás óta jelentetik meg, és szélesebb körben csak halála után fedezték fel. Ismert könyve a Kard és kasza, amelyben több generáción keresztül tekinti át a magyar történelmet saját ősi nemzetségének történetén átszűrve, 1050-től egészen a jelenkorig. A funtineli boszorkány című művét az olvasók a legnépszerűbb 12 magyar regény közé választották.

Február 18. Bernadett napja.

Bernadett: A Bernát férfinév francia megfelelőjének a női párja, germán-francia eredetű. Jelentése: erős.

1546. február 18. (468 éve)

Szülővárosában, Eislebenben 62 éves korában meghalt Luther Márton német teológus, a reformáció elindítója.

1825. február 18. (189 éve)

Komáromban megszületett Jókai Mór író, mesemondó, újságíró, szerkesztő (Névtelen vár, A lőcsei fehér asszony). Nagyszabású történelmi regényeinek köszönhetően nagyon hamar a legnépszerűbb író lett, a Kisfaludy Társaság 1860-ban tagjává választotta. A kiegyezést követően írásai sokat foglalkozott a kapitalizálódással. A polgárosodó rétegek liberális elveit hirdette. Ötvenéves írói jubileuma alkalmából jelent meg 1894-ben műveinek szűkebb körű kiadása. Rendkívül termékeny író volt, élete végéig dolgozott.

1938. február 18. (76 éve)

Megszületett Szabó István Oscar-díjas filmrendező. (Mephisto, A napfény íze) Mephisto című filmje 1981-ben elnyerte a legjobb külföldi filmnek járó Oscar-díjat. Ismert filmje még: Álmodozások kora, Szerelmesfilm, Redl ezredes, Apa, A napfény íze.

Február 19.

Zsuzsanna, Buda napja.

Zsuzsanna: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: lilium.

Buda: Régi magyar személynév. Keresztnevként a 19. században újírták fel. Eredete vitás. Lehet a helység neve, más magyarázat szerint a szláv Budimir személynévből származik.

1974. február 19. (40 éve)

Megszületett Mága Zoltán hegedűművész. Zenéjében a komolyzenét, cigányzenét és a popzenét vegyíti.

1974. február 19. (40 éve)

Először tartották meg az American Music Award díjkiosztót.

1990. február 19. (24 éve)

Megszületett a Photoshop. A program alapötlete két testvér, John és Thomas Knoll nevéhez fűződik. Fotózásért rajongó édesapjuk volt az Apple II számítógép egyik első tulajdonosa. 1987-ben, mialatt Thomas a képfeldolgozás doktori fokozatának megszerzésére készült, John az ismert filmrendező, George Lucas cégénél, az Industrial Light And Magicnél dolgozott. Thomast bosszantotta, hogy Apple Mac Plus gépe képtelen volt megjeleníteni a szürkeárnyaltos képeket, ezért elhatározta, hogy saját kódot ír. Testvérevel együttműködve készítették el programjukat.

Jégbe dermedt idő

Vrangel-sziget, a sarkvidéki élet egyik utolsó menedéke

A Vrangel-szigetből 1976-ban lett vadrezervátum. A 180. hosszúsági körnél húzódó, 7510 négyzetkilométernyi szigetet akár Észak Galápagosának is nevezhetjük, mert zord éghajlata ellenére élővilága meglepően gazdag – írja a National Geographic magyar kiadása. A sziget Oroszország északkeleti részén található, a Jeges-tengerben.

A sziget a világ jegesmedvéinek legforgalmasabb szülőszobája: telente sokszor három-négyszáz vemhes nőstény is elzarándokol ide, hogy világra hozza bocsait. Mivel a klímaváltozás, a fölmelegedés miatt egyre zsugorodik és egyre kevésbé teherbíró a tengerjég, az utóbbi években már nyáron is gyakran keresnek itt menedéket a jegesmedvék. A csendes-óceáni rozmárok is főbélőlk, a szigeten honos legnagyobb állományuk; a sarki lúd pedig szerte Ázsiában csakis itt költ. Fontos lakó még a hóbagoly, a pénzmatulok, a sarki róka, a rénszarvas, a lemming meg a sok tengeri madár. Szűnyog viszont, hála az égnek, egyáltalán nincs, ellentétben a dágványos szibériai partvidékkel.

A Vrangel-sziget ősidők óta létezik a jég peremén. A legutóbbi eljegesedések idején soha nem borította be teljesen a jég, a köztes meleg időszakokban pedig soha nem került mindenestül víz alá, így belső

völgyei különleges tájak: máig megőrizték a pleisztocén kori tundra talaj- és flóráviszonyait. „A Vrangelen az ember százezer éveket kerülhet vissza az időben, tanúja lehet az ősidők fajbőségének. Kérdés, hogy még meddig” – mondja Mihail Sztjiszov, a wwf moszkvai munkatársa, aki tizennyolc esztendőt töltött a szigeten.

A paleontológusok szerint a Vrangel lehetett az utolsó menedék, ahol egy időn át még kitartottak a mamutok. A leletek tanúsága szerint jó hatezer évvel azután, hogy másutt már kivesztek a világból, i. e. 1700 táján itt még létezett egy kisebb termetű alfajuk. Ami megmaradt az utolsókból, ívelt agyaruk diribdarabjait ma is lépten-nyomon látni a kavicsos tengerparton, a patakok medrében – és rég letűnt korok tróféjaként a vadörkunyók oldalának támasztva.

„A Vrangel völgyeiben tehát mamutok sétáltak akkortájt, amikor Egyiptomban fölépültek a piramisok. A sziget közel fekszik Ázsiához és Észak-Amerikához, de önálló földdarab, ezért alakulhattak ki különleges természeti viszonyai. Olyan hely, mint a Vrangel, nincs még egy az egész világon!” – szögezi le lelkesen Alekszander Gruzgyev, a rezervátum igazgatója.

Fotó: Szergej Gorskov

A tél remekművei

Január végén ráánkcsöszöntött az igazi télies hideg. Egy magyar fotós a természet alkotta szépségeket, japán kollégája pedig a hóból és jégből készült remekműveket örökölte meg. **Komka Péter** fotóriporter a téli természet gyorsan mulandó műveit, a hideg alkotta jégkristályokat tette emlékezetessé, felvételei Salgótarjánban készültek.

Japánban, a felkelő nap országában február 5-én kezdődött a világhíres téli fesztivál. A leghíresebb jégfesztiválokat Szapporóban, továbbá Japán északi részén, szintén Hokkaidó szigetén, Csitoszében rendezik meg, ahol már gyönyörködhetnek a látogatók a színes fényekkel megvilágított, jégből faragott alkotásokban. **Majama Kimimasza** felvételét közöljük.

Kihalás szélén állnak a nagymacskák

Akár egy emberöltő alatt kipusztulhatnak a nagymacskák, ha nem teszünk hatékony lépéseket a védelmükben!

Az elmúlt ötven évben Afrikában az oroszlánok egyedszáma 90 százalékkal csökkent, napjainkban több tigris él fogságban, mint a természetben, a gepárdok pedig már eredeti élőhelyük 75 százalékáról kipusztultak. A National Geographic tudósai megdöbbentő adatokat tárnak elénk a kihalás szélén álló nagymacskákkal kapcsolatban. Napjainkban ugyanis nagyságrendileg csak 3000 tigris, 7500 hóleopárd, 10 000 gepárd, 10 000 jaguár és 30 000 oroszlán él szabadon a Földön, és számuk évről évre csökken.

„Nincs több késlekedni való időnk a nagymacskákkal kapcsolatban – mondja a természetfilmjeivel és állatvédő tevékenységével világhírnevet szerzett Dereck Joubert. – Olyan ütemben csökken az

egyedszámuk, hogy amennyiben nem cselekszünk azonnal, világszerte a kihalás szélére kerülnek. Meg kell fordítanunk a folyamatokat, most!”

A National Geographic Society fontosnak tartja, hogy felhívja a figyelmet a problémára. A Big Cats Initiative elnevezésű, a nagymacskák megmentésére indított természetvédelmi programhoz az interneten bárki csatlakozhat és segítheti, támogathatja a kezdeményezést.

Tíz érdekes tény a nagymacskákról

- A tigrisek csikjai – akárcsak az emberi ujjlenyomat – minden példánynál teljesen egyediek.
- A szibériai tigris a legnagyobb nagymacska a Földön.
- A nagymacskák látása hatszor olyan éles, mint az emberé.
- A gepárdok 3 másodperc alatt gyorsulnak fel 100 km/h sebességre. Erre rajtuk kívül csak a leggyorsabb sportautók képesek.
- Csak a nagymacskák képesek bömbölni, amit különlegesen alakult gégefőjük és rugalmas nyelvcsontjaik tesznek lehetővé.
- Az oroszlánok gyakran napokig nem esznek, de egy étkezés során akár egy 200 kilós állatot is képesek elfogyasztani.
- A gepárdok hosszú, izmos farka olyan, mint egy „kormánylapát”; azzal irányítják magukat, amikor nagy sebességgel üldözik áldozatukat.
- A nagymacskák közül kizárólag az oroszlánok élnek falkában.
- A hím oroszlán sörényének színe az állat korát és egészségi állapotát is jelzi. Az idősebb és egészségesebb példányoké jóval sötétebb.
- A ködfoltos párduc a legkisebb nagymacska, szemfoga azonban legalább olyan nagy, mint a tigrisé.

Nemcsak az emberek választanak hosszú távra párt – az állatok közt is van néhány faj, amelyek egyedei életük végéig együtt maradnak.

Nevezhetjük ösztönnek a jelenséget, de most inkább engedjük szabadjárá a bennünk rejlő örök romantikust, és higgyük el: az állatok is képesek a szerelemre! Ugyanis van néhány faj, amely egész életre párosodik. A párok egyszerűen szeretik egymást, és szó szerint elpusztulnak a párjuk nélkül.

Gibbonok

Az emberszabású gibbonok hihetetlenül erős köteléket alakítanak ki a párjukkal. Teljesen egyenrangúak a kapcsolatban – ebben talán az is segít, hogy sok más fajjal el-

lentétben a gibbonoknál a hímek és a nőstények körülbelül ugyanakkorák, így egyik sem dominálja a másikat.

Hattyúk

Róluk talán mindannyian tudtátok, hogy egész életükre párosodnak. Hiszen ki ne látta volna a képet, amin két hattyú összefonódott nyakkal, egy szívet megformázva úszik egy tó tetején? Hát mi ez, ha nem szerelem?

Szerelem az állatvilágban

Fekete keselyűk

Rájuk tökéletesen igaz a mondás, miszerint a szerelem vak, és nem a külsőségek számítanak. A csúnyácska madarak nagyon hűségesek egymáshoz – olyannyira, hogy ha az egyik fél félrelépne, a keselyűk teljes családja kiutálja őt.

Farkasok

Az emberek sokat tanulhatnak a farkasoktól a családalapítással és a gyerekneveléssel kapcsolatban. A farkasfalkák ugyanis nem összeverődött hulgánokból állnak: jellemzően apa, anya és a gyerekeik alkotják a csoportot. Vigyáznak egymásra, és képesek meghalni a család minden tagjáért.

RÜGYFAKADÁS

Borongós hangulat

*Kedvem ma elhagyott,
borongós a hangulatom.
Lelkemben hideg van,
ködfoltokkal tarkítva.
Viharos szél tombol,
a szívem mélyén.
Magányos vagyok,
mint a hajó a tenger közepén.*

Popov Igor, 5. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Patrícia

Az én padtársamat Barsi Patrícának hívják. Termete alacsony. Szép, hosszú, gesztenyebarna haját mindig copfba teszi. De nekem akkor a legszébb, mikor szabadon hordja, az osztályban az ő haja a leghosszabb.

Patri csendes, alig hallani a hangját. Arcvonásai akár a porcelánbabáé, ez teszi aranyossá. Néha elfeledkezik, hogy az iskolában van, nem pedig otthon. Ilyenkor lemarad a tananyag írásával, és az enyémről igyekszik bepótolni, de én ezért nem haragszom rá. Nem az osztály zsenije, de benne van az igyekezet. Csodálkozik, mikor rossz jegyet kap, pedig tudja, hogy csak ő tehet róla. Az öltözéke változatos. Úgy vettem észre, hogy legtöbbször pulcsiban jár. Bár csak nekem is lehetnének ilyen pulóvereim. Biztos az anyukája varrja neki, mivel kötődében dolgozik. Azt is kell tudni, hogy az én padtársam táncra is jár. Ilyenkor a szép, mintás szoknyáját húzza fel.

Patrit csendessége, szerénysége, és egyszerűsége miatt kedvelem. Örülök, hogy ő az én padtársam.

Vuletić Viktor, 5. osztály, Ada

Erik

*Padtársam neve Erik.
Az osztályban sokan kedvelik.
Zeneórán együtt ülünk,
Egymásnak segítünk.*

*Erik a gépekhez nagyon ért,
Tetszik neki az autómekanikus lét.
Ha segítség kell, nem haboz,
Rögtön kérdez, de egyben válaszol is.*

*Kedves, vicces, leleményes,
Számítása érdemleges,
Nagyon jól tudja a műszakit, fizikát,
Mindig hozza a formáját.*

*Ilyen a padtársam, Kalmár Erik,
Remélem, mellőlem el nem ültetik!*

**Nyilas Sára, 6. osztály,
Kis Ferenc iskola, Orom**

Az én szimpátiám

*A szerelem engem is utolért.
Ülök a szobában egyedül,
gondolatom téged nem kerül,
csak mélán hallgatok,
s elbámulva várom,
a mosolyod újra lássam,
hangod újra halljam.*

**Velemirov Korina, 6. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

Néha már gondolkodom a szerelemre

Engem először ovis koromban talált el Ámor nyila, de nem én voltam az egyetlen. Mindenki másképp képzei el álmai párját. Nincs is ezzel semmi gond, csak sokszor túl nagyok az elvárásaink a másikkal szemben. Remélem, még nem haltak ki a mai világból a lovagias, udvarias fiúk, mert számomra ez sokat jelent. Sokan csak azt nézik, hogy a másik milyen szép vagy mennyire gazdag és elfelejtik, hogy a könyvet sem a borítóról ítéljük meg, a tartalma a lényeg.

Gondolom, anyut is a szerelem vakította el, és azért nem látta, hogy apu nem a megfelelő pár számára. Mégis mindig azt mondja, hogy megérte, mert egy csodálatos ajándékot kapott tőle: engem. Náluk nem égett sokáig a szerelem lángja, de vannak még sűrű tartó összetartások.

A szerelem szárnyakat ad az embereknek. Sok művész papírra vetette, lefestette, vagy megpróbálta hangjegyekbe zárni ezt a gyönyörű érzést, ami olykor nagyon tud fájni.

Szatmári Viktória, 6. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Szeretlek, kedvesem...

*Szeretlek, kedvesem,
szeretlek téged.*

*Csak szemed ragyogása,
s érintésed éltet.*

*Mikor e szerelmet elhittem,
a fellegekbe repültem.*

**Faragó Emma, 7. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya**

A lányok

A lányok különböznek a fiúktól.

Amíg kicsik vagyunk, együtt játszunk a lányokkal. Ha kell, főzőcskézünk velük, vagy bújócskázunk, akkor még megértjük egymást. Ők is futballoznak velünk, vagy kis autókkal játszanak. Mikor egy kicsit idősebbek leszünk, ők már inkább egymással játsszák az ő lányos játékaikat. Babáznak, kézen fogva sétálgatnak. Az iskolában összedugják a fejüket, súgolóznak és nevetgélnek.

Míg óvodás voltam, lakott a szomszédunkban egy lány, akivel mindig együtt játszottunk. Jól megértettük egymást. Ma is elmegyünk néha egymáshoz, de már nincs nagyon közös témánk. Más érdekli őt, és más engem. Néha nem értem a lányokat, általában ruhákról meg divatról beszélgetnek. Mi, fiúk szeretjük őket megrézfálni, néha kicsúfolni. Igaz, tornaórán szoktunk közösen futballozni vagy kézilabdázni, de a szünetekben a lányok a lányokkal, a fiúk a fiúkkal barátkoznak.

Állandóan változik a viszonyunk a lányokkal. Van, hogy szeretjük őket, van, hogy nem, de hát ez így van jól.

Martonosi Alen, 6. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Mikor először megláttam

*Mikor először megláttam,
Szívem nagyot dobbant.
S a szerelem lángra lobbant.*

*Csak szegeztem,
Míg barátnőjét átkarolva állt.
Rám bámult,
Az est leszállt.*

*Utána elment, s talán
Soha nem látom már.
Azt, aki miatt
Szívem táncot jár.*

**Lénárd Orsolya, 8. osztály,
Fejős Klára iskola, Nagykikinda**

A gyönyörű királykisasszony

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren is túl, még az üveghegyeken is túl, ahol a kurta farkú malac túr, volt egyszer egy szegény asszony, és annak egy fia.

A fiú elhatározta, hogy elmegy szerencsét próbálni. Ment, mendegélt, míg a szomszéd országba nem ért. Ott szállást keresett. Abban az országban élt egy nagyon gazdag király, és annak volt egy gyönyörűséges lánya. A király kihirdette, hogy azé lesz a királylány, aki megállja a helyét három nehéz próbában. A kastély bejáratát egy hétfejű sárkány őrizte. Az teljesíti az első próbát, aki be tud jutni úgy, hogy a sárkány ne vegye észre. A második próba az, hogy meg kell lesni a királylányt, hova szökök el minden este. A harmadik próbát az teljesíti, aki elhozza a világ legszebb jeggyűrűjét. A fiú álmában megjelent egy angyal, aki elmondta neki, hogy az ágy alatt van egy varázsköpeny, amivel láthatatlanná teheti magát, egy bocskor, amivel ott lesz, ahol akar, és egy ostor, amivel azt varázsol elő, amit akar. Gyorsan felvette a köpenyt, a lábára húzta a bocskort, az ostort pedig a kezébe vette.

– Tekerem-tekerem, legyek, ahol akarom! Legyek a király előtt!

Már is ott termett őfelsége, a király előtt.

– Sikerült teljesítened az első próbát, de ha a másodikat nem teljesíted, halál fia vagy!

– Tekerem-tekerem, legyek, ahol akarom! Legyek a királylány mellett!

Már is ott termett egy táncteremben. A királylány ott táncolt. A fiú ellopott egy arany poharat, amiből a királylány ivott. Újra a király elé repült, és bizonyítékként megmutatta neki az arany poharat.

– Sikerült a második próbát is teljesítened, de ha nem teljesíted a harmadik próbát, meghalsz!

– Tekerem-tekerem, legyek, ahogy akarom! Legyen itt a világ legszebb aranygyűrűje, gyémánt és rubin kövekkel.

Akkor már a királylány várta a fiút. Valóban, a gyűrű a királylány kezén úgy állt, mintha ráöntötték volna.

– Ásó-kapa és a nagyharang válasszon el benneteket egymástól! – mondta a király.

Nagy lakodalmat csaptak, még máig is élnek, ha meg nem haltak.

Miklós Zolna, 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Döníz

*Tükröm, tükröm, mondd meg nékem,
ki a legszebb e vidéken?*

*Klíma Döníz az ő neve,
csupa derű, mindig nevet.*

*Mellette tanulhatok,
mert ő jobban tudja az anyagot.*

*Szeme kék, mint a harmat,
vagy én sem tudom, inkább barna.*

*Na de itt a lapnak a széle,
tele van a füzet végre,
a versemnek vége.*

Hajagos Norbert, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Az én padtársam

*Az én padtársam lány,
neve is elárulja már.
Kollár Beatrix ő,
ki mellett ülni oly menő.*

*Haja barna, szeme kék,
szempillái pedig mintha az eget vernék.*

*Néha morci,
néha vidám,
de hát így szereti őt
az egész 5. c osztály.*

Szedlár Dániel, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

RÜGYFAKADÁS

Kukoricza Jancsi levele Iluskájához

Drága Iluskám!

Szeretném veled közölni, hogy jól vagyok.

Vándorlásom során találkoztam egy sereg katonával, akik a franciákhoz mentek segíteni a háborúba, én is csatlakoztam hozzájuk. Át kellett haladni a tatárok, taljánok, lengyelek és indiaiak gyönyörű országán, hogy a franciákhoz érjünk. Mikor megérkeztünk, már nagyban folyt a háború. A magyar sereg segítségével legyőztük a törököket. A basa fia elmenekült a király lányával. Én utánuk mentem, visszaszereztem a királykisasszonyt. Az apja nagyon boldog volt, így nekem ajánlotta a lánya kezét, de eszembe jutottál szépséges Iluskám, ezért elutasítottam a házasságot. Az uralkodó János vitéznek keresztelt, és adott egy zsák aranyat is. Lesz majd miből megélnünk!

Most indulok haza, alig várom, hogy lássuk egymást.

1832. Május 31., Párizs

Szeretőd: Jancsi

Bosznai Edina, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Néha gondolk a szerelemre

*Gondolk-e a szerelemre?
Talán.*

*Mikor megpillantom,
Gyorsabban ver szívem,
Szavaim bennszakadnak,
Hangom fennakad.*

*Velem van jóban-rosszban,
A világot én rózsaszínnek látom.*

Turai Adéla, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Valaki hiányzik...

*Hideg napsugár, halvány árnyék,
Oly keserű, mintha valakit várnék.
Színelem a jót, remekül látszik,
Érzem legbelül, valaki hiányzik.*

*Itt voltál velem, nem egyszer,
Szeretet volt, nem szimpla kényszer.
S most, ahogy a múltba visszanezék,
Csak fájdalmat, hiányt érzek.*

*Szép napok, örömnapok...
Nem voltak könnyek, indulatok.
S akkor csak úgy itt hagytál,
A kínzó érzés azóta fáj.*

Kovács Ármin, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

A macska egérlakodalomba megy

Egy szép nyári napon elém állt szerelmem, és megkérte a kezem. Természetesen igent mondtam neki.

Az esküvő előtti napokban sokat készülődtünk. Elkészítettük a tortát, a meghívókat, kidíszítettük a termet, melyben az esküvőt tartjuk, kiválasztottuk a vőlegényemnek az öltönyt, és nekem a menyasszonyi ruhát. Sok egeret hívtunk meg: a rokonainkat, a barátainkat és a hírnököket is. Nagyon vártam, hogy végre férjhez mehessek.

Elérkezett a nagy nap. Mindenki boldog volt, kivéve a hírnököket. Egyedül ő tudta csak, hogy nemsokára megérkezik a macska. Ezért úgy döntött, hogy a többieknek is elárulja a nagy titkot. A hír hallatán nagyon megijedtem. Gondoltam, az egérlukban is jól lehet mulatni, ezért ott folytattuk a vigadozást. Mire a cica odaért, egy egeret sem talált, így az egérluk mellett búslakodott. Jókat mulatoztunk, beleértve az egereket, a vőlegényemet és engem is.

Ez volt életem leggyönyörűbb napja.

Sipraga Lúna, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Téli élmények

A szünet első pár napja kicsit furcsa volt, mert nem kellett sokat tanulni.

December 25-én az éjféli misén mi, budapesti fellépők, előadtuk a kis színdarabunkat. Miután hazaértem, megpillantottam a sok ajándékot a karácsonyfa alatt. Kaptam térdvédőket, pulcsit és sok csokit. Nekem is volt egy kis fám, ami körül a szülők s a nagyszülők ajándékai heverték. Nemso-kára következett az év utolsó napja. Az kiváltképpen jó volt, mert nálam aludt Szuzi. Három órákor érkezett. Pár óra múlva apukámmal elkezdtek főzni a bográcsost, ettük a mályvacukrot, nevettünk, beszélgettünk. Nyolc-kor volt a vacsora, és nagyon jóllaktam. Éjfélkor kiszaladtunk az utcára, és pezsgőt durrantottunk.

A szünet utolsó pár napjában még voltam szülinapokon, a barátaim-nál, és párszor vendéglátó is voltunk egymásnál.

Nagyon jól telt az egész szünet, csak az volt a kár, hogy nem esett hó, így elmaradt a szánkózás, a hócsata.

Barna Liliána, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

„Igéből várat...” Az anyanyelv védelmében megrontói ellen

„Oh, jól vigyázz, mert anyád nyelvét bízták rád a századok:
S azt meg kell védened!”
(Füst Milán)

Az anyaországhoz közel, a termékeny fekete földjeiről híres Vajdaság-ban élek, ahol a magyar beszéd zamatát még nem felejtette a nép. A nyelv él, melynek használata a mi vidékünkön is megőrizte eredeti formáját.

Büszke vagyok rá, és tiszta szívből örülök annak, hogy magyarként ápolhatom az anyanyelvemet. Ez az a nyelv, amelyet már kiskoromban tudtam beszélni. Nem könyvből tanultam meg, hanem az édesanyám tanított meg rá.

Emlékszem, kiskoromban gyakran játszottunk különböző nyelvi játékokat a testvéremmel és a szüleimmel. Így gazdagodott a szókincsünk. Kiválasztottunk egy betűt, és felváltva soroltuk az olyan szavakat, amelyek a választott betűvel kezdődtek, máskor pedig a szó utolsó hangjával alkottunk új kifejezéseket. Az iskolában a tanító nénim volt az, aki elűtette bennem az olvasás szeretetét. Ötödikes koromtól a magyartanárnom kalauzolt tovább a magyar nyelv szépséges világába. Megismerhettem a legnagyobb magyar írókat és költőket. Szébbnél szebb verseket, novellákat, regényeket olvashattam el.

A magyar nyelv ápolása és művelése itt nálunk, Vajdaságban nem akadálymentes. Mivel vegyes (regionális) környezetben élünk, a mindennapi életünkben nemegyszer megfigyelhető az erős szerb nyelvi hatás. A bácskai gyerek patikában (tornacipőben) és trénerkában (szabadidőruhában) sportol. A nők magassarkú helyett stiklában járnak, és ha fáznak, rolkát (magas nyakú blúzt) viselnek.

A másik akadály a szavak helyesírásában tükröződik. A mai fiatalok körében nagyon elterjedt a mobiltelefon használata. SMS-ek formájában értekeznek egymással. Ilyenkor temérdek szót írnak rövidítve, pl: vagyok helyett „vok”. Ehhez egyesek annyira hozzászoktak, hogy az iskolai jegyzeteiket és a házi feladatokat is rövidítésekkel tarkítva írják fel.

Úgy érzem, harcolnunk kell ezen akadályok ellen, hogy egyetlen tárgy se veszítse el eredeti magyar jelentését, és egyetlen magyar szó se legyen helytelenül leírva. Tudom, hogy a mai elektronikus világban ez nagyon nehéz, de több odafigyeléssel és törődéssel talán sikerülnek. Szókincsünk gyarapításával magabiztosabban tudjuk magunkat kifejezni.

A magyar nyelv számomra egyéni és pótolhatatlan. Oly sok nyelvet beszélhetek, tanulhatok még, de csak az anyanyelvemen tudom magam a legszebben kifejezni, érzéseim közölni. Vajdasági magyarként kötelességemnek érzem, hogy ápoljam és óvjam a megrontói ellen.

Tomik Dominik, 7. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Kedves Pajtások!

Ilyenkor, Valentin/Bálint-nap közeledtével röpködnek körülöttünk Ámor nyilai, s mint látjátok, közülük sok a Rügyfakadásba is betévedt vers vagy fogalmazás alakjában. Ezeknek a nyilaknak varázserejük van, és általuk az történik, hogy Viktor Patrícian felejtí a szemét, hogy Sára fölfedezi Erik jó tulajdonságait, hogy Melani nem tud a fogalmazásra összpontosítani, csak a ceruza végét rágja, hogy Döniz közelsége Norbertet költővé avatja... Martonosi Alennek ugyan nincs választottja, de azért figyeli a lányokat, és általában meg van róluk a véleménye. Van, aki már nagyon boldog, s vannak reménytelen szerelmesek, mások meg csak néha gondolnak a szerelemre. S hogy ebben a dologban van valami varázslat, azt a tündérmeséből is megállapíthatjuk (A gyönyörű királykisasszony), innen sétál át az állatmesébe (A macska egérlakodalomba megy) és János vitéz Iluskához címzett levelébe.

Rám azok az írások is a meglepetés erejével hatottak, amelyeket a múlt héten a Rügyfakadás postaládájában találtam: a dinoszauruszról, a hangyacsaládról és a bagolyról szóló szellemes karcolatok, az anyanyelv iránti felelősséget, tiszteletet és szeretetet kifejező komoly, szép fogalmazások, a gyökereinkhez való ragaszkodásról valló Elmosódott arcok című írások, s a többi jó vers, fogalmazás, amit most név szerint a következőknek köszönök:

Csantavér: Barna Liliána, Csörgő Dávid, Milovanovity Deján, Nagy Roland, Patócs Fanni és Vörös Júlia;

Nagykikinda, Fejős Klára iskola: Fekete Mária, Lénárd Orsolya (2 írás), Szakál Márta és Szili Antónia;

Óbecse, Sever Đurkić iskola: Kovács Jónás, Márki Eleonóra, Pál Orsolya, Turai Adéla, Vajda Adrijana és Velimirov Korina;

Topolya, Nikola Tesla iskola: Ajándi Elvira, Cirok Balázs, Dér Adrián, Krenc Annamária, Mogyorósi Vivien (2 írás), Pastyik Nikolett és Tomik Dominik (2 írás).

Kíváncsian várom a további meglepetéseket.

Tomán Mária

Rágom a ceruzát

Az íróasztalnál ülök, és azon töröm a fejem, mit írhatnék a fogalmazásba?

Semmi érdekes nem jut az eszembe. Már fél órája ülök! Eddig csak a margót húztam meg, és a címet írtam fel. Szeretnék a háziról gondolkodni, de a fejemben zúr van. Nem jut eszembe semmi. Furcsa! Eddig mindig olyan gyorsan írtam, hogy néha tíz perc is elég volt. Azt hiszem, valami újdonság jár a kobakomban. Ezt nevezik szerelemnek? A ceruzámat rágom, és dühös vagyok magamra. Hogy lehet az, hogy a házi még nem kész, én meg itt ülök tétlenül?!? Nem értem!

Lehet, hogy ma egyest kapok emiatt. Anyu és apu mérges lesz! És én hogy magyarázzam meg nekik? Jól van, most már összeszedem magam! Csak fél órá van még hátra, a tanítás kezdetéig, s ha törekszem, lehet, hogy előbb is befejezem.

Ez a szerelem nevű érzés bosszant engem. De okosabb leszek nála, és le fogom győzni.

Bálint Melani, 7. osztály, Miloje Ciplic iskola, Törökbecse

Fehér hangulathozó

Szürke, néma táj, oly üres.
A rét ködös, rideg, füves.
A zengő madárhang elhalt,
Úgy tűnik, a szürke köd mindent felfalt.

Egyszer csak az égből lassan,
Szállingózva, lágyan,
Fehér hópihe, egyik, majd másik,
A szürke táj, fehérre válik.
Rátapad mindenre, mint egy ragadozó,
Tiszta, téli, fehér hangulathozó.

Fábián Regina, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás

Hugh Grant

Főleg romantikus vígjátékokban láthattuk, azokkal viszont nagy sikert ért el. Legismertebb filmjei között tartják számon a Négy esküvő és egy temetés, a Sztárom a párom, valamint a Bridget Jones naplója című filmeket. Képzelt interjúnk Hugh Granttel készült.

– Mindig is dédelgetett álmod volt, hogy egyszer ünnepelt színész leszel?

– Nem éppen, hiszen egy átlagos londoni családból származom. Anyám tanárnő volt, apám pedig szőnyegkereskedő. Talán épp emiatt úgy képzelték el, hogy én sikeres leszek, de egyáltalán nem a filmvilágra gondoltak. Tulajdonképpen bankárt akartak belőlem faragni. Ez nálam nem jött be, viszont a bátyám valóban bankár lett.

– A te pályád hogyan alakult?

– Oxfordban tanultam, ahol gyorsan ráéreztem arra, hogy stílus nélkül sehova sem jutok. Tudatosan kezdtem azokba a klubokba járni, amelyek által hírnévre és sikerre tehetek szert. Akkor is, ha némelyik klub távolabb áll tőlem. Úgy gondoltam, hogy a külsőségek mellett a viselkedési kódex is számít. Igyekeztem nagyon laza lenni, szimpatikusan beképzelt, közben pedig barátságos. Mint egy igazi angol elit fiatalember.

– Ez mennyire segítette a filmes pályádat?

Négy esküvő és egy temetés

– Most így visszatekintve, talán tévúton jártam, mivel eleinte igazi, úgymond karót nyelt figurákat játszottam. Olyan vérbeli angol úriembereket, akik alátámasztanak minden sztereotípiát az angolokkal szemben. Talán nem ez volt a legjobb startolás, de ennek köszönhetően végül is elindult a filmes karrierem.

– Fennállt viszont a veszély, hogy vakvágányra jutsz...

– Valóban, volt is időszak, amikor azt hittem, hogy most már életem végéig csak ilyen figurákat formázhatok meg.

– Mi hozott változást?

– Egyrészt talán a Késérű méz című film, amelyet Roman Polanski rendezett. Itt ugyan még egy nagyon visszafogott karaktert jelenít meg, de ez a film jó fogadtatásra lelt. A nagy változás viszont a

Négy esküvő és egy temetés lett, amelyben Andie MacDowell a partnerem, de itt már az arisztokratikus karakterem humoros oldalát is megvillantottam. Ez a film világhírnevet hozott számomra.

– Amit tetőzött például a Bridget Jones naplója is. Ez a film mi újat hozott számodra?

– Nagyon szerettem, mert a vígjáték kereteiben most már egy csapodár alakot játszhattam, aki szerethető és utálható egyben. E karakter megformálásánál szélesebb színészi skálát mutathattam meg.

– Melyik film jelentett számodra egyértelműen kihívást?

– A Zene és szöveg, amelyben Drew Barrymore volt a partnerem. A szöveggel nem volt gondom, no de a zene... Akkor már túl voltam a 45. életévemen, és a felkészülés felért egy kínzással. Nem volt sok közöm a

zenéhez, sem a nyolcvanas évek popéletformájához. Őszintén bevallom, hogy amikor éneklős részeket vettünk fel, a billentyűk mögé bújtam, mert kellett valamibe kapaszkodnom.

– Filmbéli partnered segített legyőzni a zeneiszonyodat?

– Drew mindent megtett. Aggasztotta a zenei képzetlenségem, ezért több száz nyolcvanas évekbeli zenei albumot vett nekem, beletette őket egy jó vastag CD-tárolóba, és leste a fejlődésemet. Azóta van szép zenei gyűjteményem, amelyik még most is a polcomat díszíti.

– Most is hadilábon állsz a zenével?

– Nem annyira. Azóta egy klipem is van, a Pop Goes My Heart. Nem semmi ez egy színésznek, aki eddig úgy gondolta, hogy nem is tud énekelni, csak cincogni.

L. M.

Bridget Jones naplója

Szegénylegények

(Részletek)

Magyar film, 1965-ben készült, 1966 januárjában mutatták be
A forgatókönyvet Hernádi Gyula és Jancsó Miklós írta.

Rendező: Jancsó Miklós
Operatőr: Somló Tamás

Szereplők:

Gajdor János: Görbe János

Varjú Béla: Koltai János

Magyardolmányos: Madaras József

Idősebb Kabai: Molnár Tibor

A fia: Kozák András

Torma: Agárdy Gábor

Veszela és csendőr: Latinovits Zoltán

Köpenyesek: Avar István, Bárdy György,

Basilides Zoltán, Fülöp Zsigmond, Nagy Attila,

Őze Lajos, Somogyvári Rudolf, Velenczei

István

Huszártiszt: Tordy Géza

Öreg foglár: Barsi Béla

Öregasszony: Siménfalvy Ida

Történelmi lecke

Rég elmúlt 1848. Elmúlt 1849. De elmúlt már 1867 is. 1869-ben vagyunk, amikor a nemrég született Osztrák-Magyar Monarchia energikus intézkedésekkel törekszik bizonyítani friss életerejét. Egy évvel korábban, 1868-ban bízták meg Ráday Gedeont kormánybiztosként az alföldi betyárvilág felszámolásával.

A betyárok és más „szegénylegények”, a „nehézéletűek” száma jelentősen megnőtt a szabadságharc bukása után. Egyrészt gyarapították létszámukat azok a szabadcsapatok, amelyek egykor a függetlenségi harchoz csatlakoztak, azt támogatták, de a bukás után szélnek eredtek, rejtőzködni kényszerültek; másrészt kedveztek a bujdosásnak a meg nem szilárdult belső viszonyok is, kedvezett a hatalommal szembeni nyílt vagy burkolt, akár csak passzív ellenállás, amely alkalomadtán szívesen nyújtott segédkezet minden törvényüldözöttnek. Főként az első időkben bizonyára nehéz volt megkülönböztetni: ki az üldözött hazafi, ki a kalandor, és ki az egyszerű bűntevő. A valóságban is összefonódtak ezek a szerepek: a bujdosó – megélhetéséért – előbb vagy utóbb erőszakoskodni kénytelen; a szabadcsapatokban pedig eleve sok volt a törvényüldözött bűnös, aki éppen a harci dicsőségtől várta, hogy múltjára fátlyat borítson. Voltak ilyenek Róza Sándor betyártársai között is. Így hát amikor az államhatalom erőteljesen föllép a még mindig törvényen kívül élő betyárokkal, szegénylegényekkel szemben, célja még igazolhatóan is tűnik.

(...)

A Szegénylegények című film – egy felhívó trombita után és a „Gott, erhalte...”, vagyis az osztrák császári himnusz éneklése közben – a

bevezetőben száraz ténszerűséggel ismerteti a történelmi körülményeket. A már elmondottakat két fontos adalékkal egészíti ki. Az egyik az, hogy hangsúlyozza az összefüggést a népváltozatlan nyomora és a bűnesetek szaporodása között, hiszen az utóbbiak a nyomorból való kitörési kísérletként is értékelendők. Ez tehát segít a szegénylegények javára billenteni megértésünk, rokonszenvünk mérlegét. A másik szempont, hogy 1848 szelleme az uralkodó osztályokban immár frázissá színtelenedett; ebből viszont az következik, hogy a szegénylegények léte a függetlenségi szellem egyik utolsó maradványát is jelentette.

A szenvtelen, néhol didaktikusán sommás narrátori szöveget rajzok, a korhűséget hangsúlyozó ábrák dokumentálják; először katonai attribútumokat látunk, majd a népelet tárgyait, munkaeszközeit, végül a törvénykezés velejáróit: kínzóeszközöket, börtön- és sáncrészletek műszaki terveit. Érdekes módon ez a szikár, közlő és csak a hitelességre törekvő stílus mégiscsak fölkelti a nézőben a kor hangulatát.

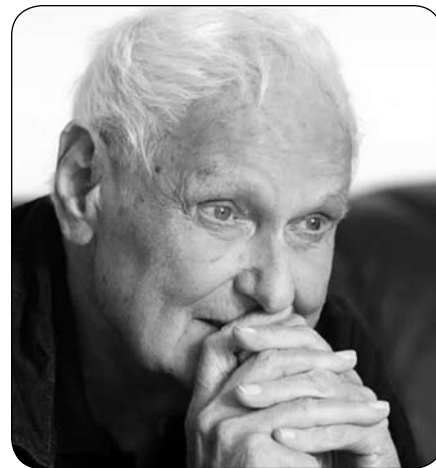
Kezdődhet hát a film.

Nyomasztó, kiismerhetetlen helyzetek.

Széles kiterjedésű pusztát látunk, de alacsony gépállásból, így a pusztá végtelensége még nem tárul föl előttünk. Valami tömeg közeledik, majd a mi irányunkból, a kamera mögül előbukkanva lovasok nyargalnak felénk, közrefogják őket. Mint a hajtók terelik a nyáját.

(...)

A sáncban az emberek fölverték a port, s most csendesen letelepszene. Itt a fehér színű uralkodnak: ilyenek a falak, ilyen az emberek inge. A titokzatos megjelenésű, távolodó alakok ellenben, akik nyilván az események rejtett és rejtélyes irányítói, fekete köpönyeget viselnek. Megdörmöl az ég, elered az eső. Egy vizsgálódva, széles kalapban körüljáró köpönyeges int a fejével az elfogottak egyikének. A kiválasztott férfi, a magyardolmányos erre megindul a másik nyomában. A sáncnak az a belső udvara, ahová beléptek, már néptelen, kihalt. A széles kalapos ember eltűnik egy ajtó mögött. A másik követné, de az ajtó máris be van reteszelve; végigpróbálgatja a deszkapálncsba épített ajtók mindegyikét; egyik sem nyílik. Annak ellenére, hogy a magyardolmányos bejutni nem tud, a hiábavaló kísérletek mégis a bezártság, a csapdába kerülés, a körülkerítettség élményét keltik a nézőben. Anál is inkább, mivel szemközt is fehér fal emelkedik. Egyszer csak – mintegy magától kinyílik az egyik ajtó. Ugyanolyan váratlanul, amilyen meglepően zárult be előbb. Emberünk egy deszkafolyosón találja magát. Hová vezethet?

Hátul az az ajtó, amelyen belépett, már be is csukódott. Milyen titokzatos kéz lökte be? Hiszen odakinn senki sem mutatkozott! És van-e egyáltalán kijárás innen! A magyardolmányos beljebb lép, ingét kigombolja, leveszi, szárítkozik. Csönd. Várakozás. Aztán a félhomályba hirtelen bevág egy határozott irányból érkező fénypászma. Ajtó nyílt tehát. A történet fölér egy utasítással: ki kell lépni azon az ajtón. Odakint egy másik fekete köpönyeges várja a magyardolmányost, nem az előbbeni. Ezen a belső udvaron ismeretlen rendeltetésű cölöpök meredeznek. Az emberek megindulnak. A taláros férfi újra megnyit egy kaput, és most, egyszerre kitárul előttünk a végtelen pusztá.

A távlat végtelenségét még fokozza a következő képen a felső gépállás. Egy fehér ház van a kép középpontjában, kétoldalt két fekete lebernyeges alak: baloldalt egy öregasszony, jobbról egy taláros. Vágás. Most már közelről követjük az emberek mozgását. A kamera először a bejárat felől indulva jobbról bal felé követi a köpönyeges férfi haladását, s amint az találkozik az öregasszonnyal, visszafelé, a másik irányba is velük tartunk. Most tapasztaljuk először azt a furcsa érzést, amit a felfelvő gép térbeli mozgása vált ki a nézőből, s amely mintha ugyancsak bizonytalanságunkat akarná fokozni: szinte úgy tapogatjuk le az eseményeket, bizonytalankodva abban is melyik irányt kövessük, melyik mozgás válik fontossá.

(Megtusztuk, hogy a film mindig határozottan ráirányítja a dolgokra a néző figyelmét: kiemel, azt mutatja meg, aminek jelentőséget tulajdonít, és úgy mutatja meg, hogy szerepe, jelentősége nyilvánvalóvá váljon; itt mintha elvesztetten keresgelnénk az események között.) A köpönyeges befelé mutat a házba, ahol két halott fekszik:

– Ők azok?

– Ők.

Összebolíntanak.

Ekkor újra nézőpontváltás következik. Most belülről, a ház pitvarából látjuk, hogy az ajtónyílásban megjelenik egy újabb köpönyeges, majd a magyardolmányos. A kamera ezúttal nem oldalirányban, hanem előre felé mozdul el lassan, előre haladunk az ajtóig, mintegy kitekintünk, aztán visszahúzódnunk. Közben a magyardolmányost Kossuth iratainak haza-csempészésével gyanúsítják, aztán elengedik. Amint távolodik a férfi a kerek ég alatt, utá-

nalónek, s ő eldől. A pusztán nincs menekvés semerre sem. A pusztá, a szabadság egykori jelképe most foglyul ejti az üldözöttet, a horizont lezárja az utakat.

(...)

A bennünk, nézőkben ébredő feszültség nem a bűnügyi történetek izgalma, amikor az adott vagy bekövetkezett helyzet világos, és csupán az előzmények megfejtését, vagy a helyzetből fakadó következményeket (pl. a nyomozást) kísérik izgalommal. Itt a tájékozódási pontokat is állandóan keresnünk kell, a pusztá eligazodásért is meg kell küzdenünk; a világos helyzetismeretre törekvésünk pedig elsősorban értelmünket, ítélőképességünket és nem érzelmvilágunkat állítja próba elé. Az együttműködni kész nézőben kialakul az a befogadói tudatállapot, az a nézői magatartás, amelyet a film egész jellege megkíván: az állandó sorsdöntő helyzet, a tájékozódás, az eligazodás sürgető kényszere lázas szellemi munkára sarkall.

Annyi mindenestre sejthető, hogy a befogottak: szegénylegények; bár később kiderül, hogy tehetős tanyásgazdák is akadnak közöttük. Akik elvadultabbak lehetnek a bitangoló betyárnál. De kicsoda vajon a kiválasztott magyardolmányos? Valódi történelmi személyhez aligha köthetjük alakját. Ő lehetett volna a potenciális szellemi vezér, ahogyan Szekfű feltételezi?

Az is nyilvánvaló, hogy a feketeköpenyesek és a közhatalom őket szolgáló, nekik engedelmeskedő fegyveresei valamiféle szervezetet alkotnak. De sem a szervezet hierarchiája nem tisztázódik (nincs legfelső irányítója, nem nyilvánul meg valamiféle személyes alá- és fölérendeltség), sem egyes képviselőinek nincs megszabott funkciója. Egyikük sem rendelkezik önálló arculattal. A vizsgálatot vezetőknak csak a ruházatuk hasonló, személyük még egyazon ügyvállatásai során is cserélődik. Az egyes gyanúsítottakkal tehát egy arctalan, kiismerhetetlen szervezet áll szemben, s ez növeli kiszolgáltatottságukat.

A köpenyesek nemcsak a helyzet urai. A cselekmény mozgatója is tőlük indul ki. Kiszámitott, nehezen kiismerhető dramaturgia.

Ami a film cselekményét illeti: rendkívül szigorú, átgondolt dramaturgiai felépítéssel van dolgunk. Az egyes lépések, fordulatok úgy kapcsolódnak egymásba, akár a fogaske-rekek: egy-egy apróbb vagy nagyobb lökéssel viszik előre a nyomozást, az egész történet célja felé. A középpontba kerülő szereplők is állandóan változnak, a figyelem az egyik emberről a másikra terelődik át. Előbb Gajdor János ügyét és besúgóvá válását követjük, aztán Varjú Béla kerül élesebb megvilágításba, majd Veszelka, végül a két Kabai és Torma. A hatalom láncszemről láncszemre halad Rózsa Sándor embereinek földeítésében.

(...)

Az első epizódokban még szó sincs Sándorról (Rózsa Sándorról); Gajdort csak Kis-Balogék megöléséért vonják felelősségre. De ő az, akit a továbbiakban felhasználhatónak vélnek, akinek az árulásától sokkal fontosabb adatok megszerzését várják. Gajdor az első láncszem. Aztán egyszer csak elhangzik a „vezér” neve – a keresztnéve! a filmben mindvégig csak „Sándor”-ként, utalásszerűen említik, szinte ki kell találni kiről is van szó – és ettől kezdve hiányában, távollétében is ő válik az egyik központi figurává. Az ő csapatát göngyölítik föl a

nyomozók fokról fokra. A végső cél, a hatalom szándéka azonban csak a film végén lesz egyértelművé.

Emellett a filmen látható egyes cselekvések indítékairól gyakorta nem értesülünk előre, hanem a sokszor nagyon is áttételes következményekből kell visszafelé megfejtenuk a cselekedetek rugóit. A cél a külső szemlélő számára mindig nehezebben kikövetkeztethető, mint az ok, mert hacsak valaki szóban ki nem nyilvánítja szándékát, a cél csak utólag, időben később, a véghezvitel során vagy az eredményből derül ki. Itt pedig éppen hogy rejtett szándékok és taktikák irányítják az eseményeket, nem pedig kívülről ható kényszerítő okok.

Amikor Gajdor a többiek től való féltelmében a csendőrtől menedéket kér, a kaptárban helyezik el. De előbb leültetik az udvaron a fal tövébe. A csuklyával letakart fejű, szigorú őrzetesei közben körbesétálnak az udvar közepén. Az egyik köpenyes úgy rendelkezik, hogy adják ki a foglyok élmét. A foglár közbevetésére, hogy de hiszen a cellában szokták megkapni, az előbbi határozottan megismétli a parancsot. Látszólag mellékes körülmény. A nyomaték miatt mégis felvet a nézőben egy „miért?”-et. Később Gajdor megöletése után következtethetünk vissza arra, hogy a besúgót így akarták – az ő számára észrevétlenül – közszemlére tenni. Ráadásul Gajdort előbb vezetik el, mint a többieket. Mindenki láthatta, melyik cellába. A néző sejteni kezd, föltételezéseket fogalmaz meg, s egyelőre bizonytalanság támad benne. A bizonytalanság feszültséggel tölti el, mindaddig, amíg sejtései nem igazolódnak (vagy nem cáfolódnak meg). Az említett esetben is pusztán apró megnyilvánulásokból állítjuk össze a magyarázatot. Gajdorra már valamennyi társa ferde szemmel néz, hiszen nyilvánvalóvá vált, hogy besúgó. A szervezetenek nincs rá többé szüksége, el lehet tenni láb alól, de olyan ügyesen, hogy holtában is hasznát hajtsa: elvezessen egy újabb láncszemhez: gyilkosához. Ezért hagyják nyitva éjszakára három zárka ajtaját: az övét és másik két fogolyét. A nézőben tehát minduntalan új meg új föltételezések ébrednek, de újabb, megoldatlan problémák is fölmerülnek. A feszültség nem csökken egy pillanatra sem. A titkok egyre izgatóbbak.

Kedves Olvasó Tanulók!

Január 31-én elhunyt **Jancsó Miklós**. Minden idők legsikeresebb magyar filmrendezője kilencvenhárom éves volt. A film utánozhatatlan megújítója. Ötlei világszerte elterjedtek a filmiparban. Legismertebb filmje a *Szegénylegények*, de a *Csillagosok, katonák*; *Csend és kiáltás*; *Fényes szelek*; *Magánbűnök*, *közerkölcsök* és sok más nagyjátékfilmje is közismertté vált.

A Jancsó Miklós életműve CD-szövegkönyvből származik mai rovatunk anyaga, a *Szegénylegények* szövegkönyvrészletei.

Jó olvasást! És nézzétek meg a filmet!

Bence Erika

Sokan talán nem tudják, de az ún. fiúcsapatok „kreálása” egészen a hatvanas évekig nyúlik vissza. Mondhatnánk az *Osmond* vagy a *Jackson* fivérek, de az első igazi fiúcsapat talán a *The Monkees*, hiszen ők nem testvérek, a csapat összeállításánál pedig számított a külső is (bármennyire is furcsa az egy mostani tinilánynak, az akkoriak az ő képeiket pusztigálták). A *The Monkees* hírneve, az eredeti tervvel ellentétben, meg sem közelítette a *The Beatles*-éhez, viszont fiúcsapat lettek, amikor ez fogalomként még nem is létezett. A *The Monkees* legismertebb dala egyébként az *I'm a Believer*, amelyet a *Shrek* hozott vissza a köztudatba.

A fiúbandák fénykora a nyolcvanas évekre tehető, megközelítőleg onnantól, hogy megjelent a *New Kids On The Block*. Mintájukra ezek után számos más fiúegyüttes vált híressé, például a *Boyz II Men*, a *Backstreet Boys*, az *'N Sync*, a *Take That*, a *Bros*, az *East 17*, a *Boyzone* vagy az *ir Westlife*.

Jelenleg az ún. fiúcsapat nagy durranása a brit/ír fiúbanda, a *One Direction*, habár mintájukra más együttesek is működnek, például a *The Wanted*.

A *One Direction* a tehetségkutatóknak köszönhetik a rajongók. Tagjai 2010-ben külön-külön jelentkeztek a brit *X-Faktor*-ba, de nem jutottak tovább, így a zsűri egyik tagja, **Nicole Scherzinger** javaslatára együttest alkotva folytatták tovább a versenyt. Akkor bizonyára még ő sem sejtette, hogy ez mennyire jó húzás volt. A *One Direction* tagjai ma már milliósok, és telt házas koncerteket adnak. A tehetségkutatóban egyébként **Simon Cowell** mentorálásával jutottak tovább, és harmadik helyezést értek el.

Első slágerük, a *What Makes You Beautiful* 2011 szeptemberében jelent meg, és azóta rekordmennyiségű hallgatója volt. Első albumuk, az *Up All Night* 2011 novemberében jelent meg, és az amerikai *Billboard* 200-as listáján az első brit bandaként történelmet írt azzal, hogy az amerikai zenei lista első helyén mutatkozott be.

A leghíresebb fiúcsapatok

Azt mondják, hogy előbb utóbb minden fiúcsapat feloszlik, tagjai pedig sikertelenül próbálkoznak szólókarrierrel, mígnem eltűnnek a sztárvilág sülyesztőjében. Ez azonban nem törvényszerű. Erre **Robbie Williams** a legjobb példa, aki miután kivált a *Take That*-ból, hatalmas sikerre tett szert. Akárcsak Justin Timberlake, aki nemcsak zenei, de figyelemre méltó filmes karriert is befutott, korábban pedig a *'N Sync* tagja volt. **Gary Barlow**nak is jól megy sora, ő is a *Take That*-ból vált ismertté. Nem lehet figyelmen kívül hagyni **Mark Wahlberg**et sem, aki még azelőtt kivált a *New Kids On The Block*-ból, mielőtt az befutott volna. Az együttes tagja egyébként a testvére lett, **Donnie**. Mark a *Marky Mark and the Funky Bunch* néven vált ismertté, ma viszont az egyik legjobban fizetett hollywoodi színész. A *Bros* egyik testvére, **Luke Goss** is szerényebben ugyan, de jelen van a filmvilágban.

Ma poszterünket **Varnyú Adél** kérésére, a *One Direction* fiúcsapatnak szenteljük, össze-

állításunkban pedig a fiúcsapat tagjait is bemutatjuk.

Harry Edward Styles 1994. február 1-jén született Cheshireben, az Egyesült Királyságban. Szülei hét éves korában elváltak, édesanyja később újra férjhezment. Harry a *One Direction* előtt tagja volt már egy együttesnek, a *White Eskimó*-nak. Egy nővére van. Az *X-Faktor* hetedik szériájában fedezték fel, a többi jelenlegi *One Direction*-taggal együtt. Az együttes nevének ötlete tőle származik. Harry a zenekar legfiatalabb tagja.

Louis William Tomlinson (eredetileg Louis Troy Austin) 1991. december 24-én született Doncasterben (Egyesült Királyság). Négy húga van, és az ő szülei is elváltak, méghozzá csupán néhány évvel ezelőtt. Ő a zenekar legidősebb tagja.

Liam James Payne 1993. augusztus 29-én született Wolverhamptonban (Egyesült Királyság). Két nővére van. Liam koraszülött volt. Négy éves koráig veseproblémák miatt kórházi vizsgálatokra szorult. Először 2008-ban jelentkezett a brit tehetségkutatóba, ahol egészen a mentorházig jutott, de *Simon Cowell* akkor úgy gondolta, a fiú még nem áll készen, és arra kérte, hogy két év múlva próbáljon újra szerencsét.

Niall James Horan 1993. szeptember 13-án született Mullingarban (Írország). Egy fiútestvére van. Szülei elváltak, amikor Niall öt éves volt. Az ő meghallgatását eredetileg nem sugározták a műsorban.

Zayn Javadd Malik 1993. január 12-én született Bradfordban (Egyesült Királyság). Pakisztáni gyökerekkel is rendelkezik. Két húga és egy nővére van. Tavaly bejelentette, hogy megnősül, feleségül veszi a *Little Mix*-es Perry Edwrdsot.

Összeállította: L. M.

Ha valakire, akkor Johnny Deppre tényleg nagyon sok festéket kentek filmes karrierje során. Valljuk be, kevés olyan sztárt tudunk, aki annyi jellegzetesen maszkos szerepet vállalt volna be, mint Depp. Elég csak a Karib-tenger kalózáira gondolunk, azután itt van a Magányos lovas, a Charlie és a csokoládégyár, az Alice csoda-

Díj a maszkokért

országban, az Éjsötét árnyék, a Sweeney Todd, no meg az Ollókezü Edvárd, amelyekben valóban szinte a felismerhetetlenségig maszkírozták. Most viszont úgy tűnik, hogy a rengeteg sminkeléssel töltött óra meghozta gyümölcsét, ugyanis egy sminkeseket és fodrászokat tömörítő közösség díjjal jutalmazta a színész türelmét. A kitüntetés voltaképpen Depp és a maszkosok együttműködésében elért sikereit jutalmazza.

A színésszel kapcsolatban egyébként mostanában a közelgő esküvőjéről hallani híreket vagy híreszteléseket. Úgy tudni, megkérte Amber Heard modell kezét, a boldogító igent pedig egy egzotikus kis szigeten mondják ki, ahova csak családtagok és közeli barátok lesznek meghívva. Állítólag a nagy napot rostélyos partival és zenés bulival zárják majd.

Ők éneklik a foci-vb himnuszát

A FIFA Pitbull és Jennifer Lopez közös dalát nevezte meg a 2014-es brazil futball-világbajnokság hivatalos himnusza-ként. A We Are One (Ole Ola), amiben Claudia Leitte brazil énekes is közreműködik – június 12-én hangzik majd el a Sao Pauló-i arénában rendezett nyitó ceremónián.

A kislemez később jelenik meg, a világbajnokság felvezetőjeként. A We Are One – Egyek Vagyunk – helyet kap majd a hivatalos, 2014-es Fifa World Cup albumon is. A két énekes azt nyilatkozta, hogy megtiszteltetés egy ilyen nagyszabású sportrendezvény himnuszát előadni. Sőt egyáltalán az, hogy a sportot népszerűsíthetik.

Megszületett az első kis Jonas

A Jonas Brothers rajongói biztosan örülnek az örömhírnek, miszerint Kevin Jonas felesége, Danielle Jonas világra hozta első közös gyermeküket. A kislány az Alena Rose nevet kapta, és úgy tudni, hogy a szülés során az apuka végig kedvese mellett volt, miközben folyamatosan beszámolt az aktuális történetekről a rajongóinak. A névválasztást illetően Danielle korábban azt nyilatkozta, hogy valami olyasmit szeretnének találni gyermeküknek, ami ritka, különleges, de mégis sok jelentéssel bír. Az Alena Rose tökéletesnek tűnt számukra, hiszen mindemellett jól is hangzik.

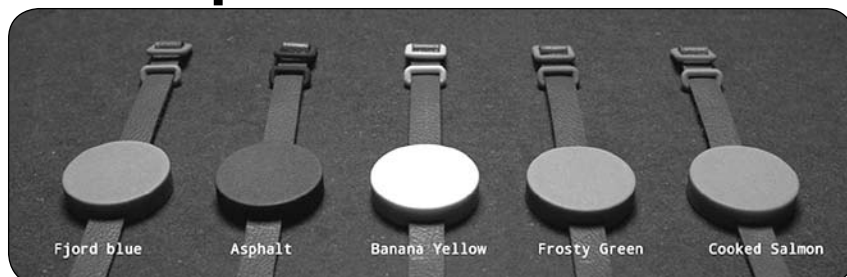
A szerzői jogokat védi

Huszonkét millió dollárt követel huszonkét rajongójától Prince, amiért élő fellépéseiről készített felvételeket tettek közzé az interneten. A bírósági dokumentumok szerint az alperesek kalózfelvételeket posztoltak közösségi oldalakon. A többi rajongójának eltér a véleménye az esetről. Egyesek szerint emiatt több rajongót is elveszthet, mások szerint viszont joga van megvédeni a saját dokumentumfelvételeit. Az érintettek azt állítják, hogy a perrel való fenyegetés meglepetésként érte őket, de ez a cselekedet nem áll távol Prince személyétől, aki állítólag gyakran folyamodik jogi eszközök-höz, amikor zenéjének jogtalan felhasználásáról van szó.

Számlap és mutatók nélküli óra

A Durr nevű dizájnóra messzebb megy minden eddigiénél: nincs rajta számlap, sőt mutatók sem. De legalább kör alakú. Egyetlen eleme az oldalán található gomb, ezzel lehet ki-be kapcsolni. A pontos időt nem jelzi, a csuklón viselhető és elég drága (csaknem száz euró) kutyü egyetlen dolgot tud üzembiztosan: ötpercenként rezeg.

Az óra kézzel készül Norvégiában a Skrekkogle nevű dizájnscapattól, többféle színben kapható. A tesztelő újságíró szerint a rezgéshez könnyű hozzászokni, és az idő gyors múlására inti a viselőjét.

Érkezik az egykerekű motor

Egy keréken érkezik a jövő: Ryno néven elkészült a prototípusa annak az egykerekű, elektromos motornak, amit Chris Hoffmann mérnök egy másik mérnökkel hobbiból épített. A járművet Hoffmann lányának vázlata ihlette, aki egy videojátékban látott hasonlót.

Hat év alatt három prototípus készült a motorból. A mostani már 16 kilométert is robog óránként, egy töltéssel pedig kibír 16 kilométert is. 73 kilogrammos, összesen 117 kilót bír el. A világítása LED-es.

A motor érdekessége, hogy nincs rajta gázkar és a megszokott fék: előredőléssel pedig fékezhetünk. A fordulás pedig a csípő-

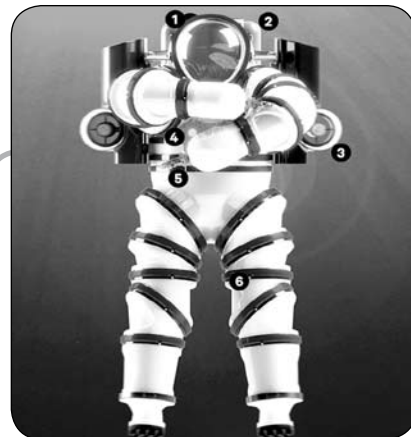
mozgáson múlik. Április 16-tól az USA-ban öt kereskedő elkezd forgalmazni a Rynót, 5300 dollárért.

Legózni lehet a Google Mapsen

Összefogott a Google és a Lego, megalkottak egy Chrome böngészőben játszható játékot, amivel virtuálisan pakolgathatjuk a Lego-kockákat. Az elemek rakosgathatók, forgathatók, és többféle blokkba rendezhetők a virtuális asztalon.

A játék technológiai demonstrációnak készült: a WebGL nevű, weboldalakra való 3D-motor képességeit mutatja be. Gyengébb gépek tulajdonosai óvatosan kattintsanak, a program falja az erőforrásokat. Műveinket publikálhatjuk is a Google térképére, a Mapsre, feltéve, ha bejelentkeztünk a Google+-fiókunkba.

Ennél menőbb bűvárruha még nem volt

A Nuytco speciális bűvárruhája, az Exosuit méregdrága, de a viselője cserébe egyszerre válhat űrhajóssá, Vasemberré és Nemo kapitánnyá.

A tenger alatt a külső nyomás sokkal nagyobb, mint a felszínen, és a nyomáskülönbség akár meg is ölhet egy bűvart; a szervezetet fokozatosan kell hozzászoktatni a megváltozott feltételekhez. Ha egy bűvár nyolc órát tölt a víz alatt 300 méter mélységben, utána legalább tíz napot kell nyomáskiegyenlítő kamrában töltenie.

A hajótöréseknél és a vezetékek felülvizsgálatánál ezért sokszor inkább távvezérlésű tengeralattjárókat vagy robotokat használnak. Az Exosuit különlegessége, hogy a viselőjére még a tengerfenéken is csak a felszíni atmoszféranyomás nehezedik; a ruha maga a nyomáskiegyenlítő kamra, csak éppen viselhető formában.

A bűvárruhát már tesztelték a New York-i csatornarendszerben, és rövidesen a dubaji olajkútszivárgásokat is vizsgálják a segítségével.

Mi ebben a különleges?

A sisak felépítése miatt a bűvár szabadon beláthatja a teljes környezetét.

Két párhuzamos rendszer gondoskodik az oxigénellátásról. Az ötven órára elegendő levegőt folyamatosan szén-dioxid szűrőkön áramoltatják át.

Az Exosuit lábrészebe 4, egyenként 1,6 lóerős motort építettek, így a bűvár motorcsónakként haladhat. Ha a küldetéshez szükséges, a motorok száma 8-ra bővíthető. A bűvárruha üvegszálas kábelben tartja a kapcsolatot a külvilággal, hogy akkor is irányítani lehessen, ha a bűvár esetleg elájulna. Mindenféle szűrő-, vágó- és kaparóeszköz lehet rá csatlakoztatni, hogy minden helyzetből kivágja magát. Szó szerint, még fűrészgépet is építettek bele.

Bár a felépítése olyan, mint egy tanké, az Exosuit elemei tizenkilenc hajlékony ízülettel csatlakoznak egymáshoz, így a bűvár viszonylag szabadon mozoghat.

Szegényke

A tengerparton, egy várkastélyban élt egy gazdag öreg gróf. Naphosszat egyedül üldögélt a szobájában, az ablakánál, s komoran egyre a tengert nézte. Nem volt egyetlen barátja az egész világon, meghaltak, vagy messzi országokba vándoroltak a rokonai, csak egy unokája élt. Az öreg gróf nem szerette az unokáját, megesküdött, hogy soha-soha egyetlen pillantást sem vet rá, mert a gyermek születésekor meghalt az anyja, a gróf egyetlen leánya. A boldogtalan öregember még a várkastély népének is megtiltotta, hogy gondját viseljék az árvának. Nem is törődött vele senki, csak öreg dajkája, aki valamikor az édesanyját is ringatta. Még nevet is az öreg dajka adott a kislánynak: Szegényke, így hívta mindig, rajta is maradt ez a név, mindenki így emlegette.

Múltak az évek, de az öreg gróf bánata, haragja nem enyhült az idővel; nem törődött semmivel, nem szeretett senkit. A várkastély népe szabadon garázdálkodott a kastély termeiben, gyom verte fel a hajdan csupa virág kertet, de bánta is az öreg gróf! – csak nézte, nézte a tengert, hosszú fehér szakállá már a térdét verte, szeméből nem fogyott ki a könny, szívéből nem szállt el a gonosz harag, amit Szegényke ellen érzett.

Közben fölcseperedett a kislány. Meztíllás rongyoskának csúfolta a várkastély népe, csak egyvalaki, a libapásztor nem csúfolta soha. Ő szerette Szegénykét, s hogy jókedvre derítse, furulyázott neki. Szólt a furulyázó, Szegényke táncra perdült, a libák meg úgy suhogtatták a szárnyukat, mintha örülnének a táncnak, furulyaszónak.

Egy napon híre járt, hogy az ország királya a szomszédos várkastély urához érkezik vendégségbe, vele tartanak az udvarhölgyek, a lovagok, hercegek mind, de még a királyfi is. A királyfi feleséget keres, így beszéltek, s ez igaz lehetett, mert a király fogadására a vitéz lovagokon, grófokon kívül egybehívták az ország minden eladó lányát. Fényes bálra készülődtek a szomszédos várkastélyban.

Futár érkezett az öreg grófhhoz is, a király meghívásával. Az öreg gróf levágatta térdig érő hófehér szakállát, kinyitatta a rég lezárt vasveretes ládákat, elővettette ékes-fényes öltözkét, legszebb paripáját fölszerszámoztatta drágakövekkel kirakott, aranyos kantárral, nyereggel, úgy indult a király elébe.

Szegényke is hallott a fényes bálról, a konyhaajtóból figyelte a szolgálhad készülődését, s keserűen sírdogált, hogy ő nem mehet oda, nem nézheti végig, mikor az ország eladó lányai táncolnak a lovagokkal, hercegekkel, de talán még a királyfival is. Öreg dajkája könnyezve kérte a nagyapját, csak egyszer, egyetlenegyszer szóljon Szegénykéhez egy-két jó szót, engedje meg, hogy szép ruhába öltözzön, s nagyapjával együtt elmeheessen a bálba. Az öreg gróf kemény szíve nem hajlott a szóra, rárivallt a dajkára, hogy többé említeni se merje előtte Szegénykét. A szolgálhad meg kinevette, csúfolta az árvát. Menjen csak

a libapásztorhoz, az az ő barátja, mit keresne a fényes uraságok között. Szegényke meg is kereste a pajtását, s neki sírta el bánatát. A libapásztorfiú fogta a furulyáját, s hogy megvigasztalja, eljátszotta rajta a legeslegszebb, legvidámabb dalát. Fölszáradtak Szegényke könnyei, megfogta a pajtása kezét, s táncos léptekkel nekivágtak a szomszédos várkastély felé vezető útnak. A furulya tovább zengett, ők meg mentek, mentek, mint akiket várnak valahol, mögöttük föltartott fejfel ballagtak a libák.

Ahogy így furulyaszóra mendegéltek, egyszer csak összetalálkoztak egy ifjú lovaggal. A lovak megkérdezte tőlük, merre van a várkastély, ahol a király vendégeskedik. A pásztorfiú azt mondta, hogy ők is oda tartanak, s ha a lovak nem veti meg a társaságukat, tartson velük.

Most már hármásban ballagtak tovább, a furulya meg mintha még vidámabban zengett volna, de talán még a nap is melegebben sütött, mióta ők összetalálkoztak. Az idegen lovak csak nézte, nézte Szegénykét, s annyira megtetszett neki, hogy azon nyomban feleségül kérte. De Szegényke csak nevetett.

– Ejnye, kedves lovak, kicsúfolna az egész világ, ha a meztíllás, rongyos Szegénykét vennéd feleségül!

De a lovak tovább kérte. Mit bánja ő, ha nevetnek rajta, ne törődjék evvel Szegényke se! Szép szóval kérte, legyen a mátkája, s éjfélkor, mikor a legszebben szól a zene a bálteremben, jöjjön oda úgy, ahogy van, meztíllás, rongyos ruhájában, a libákkal meg a pajtásával együtt, mert ő csak vele, Szegénykével akar táncolni a király előtt.

Szegényke hallgatott a lovak kérő szavára, s mikor éjfél ütött az óra, benyitott a táncterembe, mögötte szárnyuhogtatva a tizenkét fehér liba, s a menet végén a furulyázó pásztor lépdelt. Ámult-bámult az udvari nép, a király is felemelkedett trónusáról, s a trónus lépcsőjéről Szegényke elé sietett az ismeretlen lovak, aki nem volt más, mint a király egyetlen fia. Kézen fogta Szegénykét, apja elé vezette, s így szólt hozzá:

– Édesapám, itt van az én választottam, ő a mátkám, ő a legjobb, legszebb lány az egész országodban!

Ebben a pillanatban megszólalt a pásztorfiú furulyája, varázslatos, édes dal zengett, s a furulyaszóra Szegényke rongyos ruhája arannyal, ezüsttel hímzett selyemmé változott, aranyosgyémántos korona csillogott a fején, a lábán atlaszcipőcske; a fehér libák meg, láss csodát! – mind hófehér selyembe öltözött apróddá változtak, s felsorakoztak Szegényke mögé. A király a szép menyasszony elé lépett, s édes lányomnak szólította. Ekkor fölharsantak a harsonák, s az udvari dámák, a lovagok, a grófok ámuldozva sügtak össze:

– A királyfi a legjobb, a legszebb lányt választotta!

A libapásztor azonban eltűnt. Soha többé nem hallottak se felőle, se varázsszavú furulyájáról. Az öreg gróf meg mit tehetett volna egyebet, behunyta a szemét, nehogy látnia kelljen az unokáját, hiszen megesküdött, hogy soha, egyetlen pillantást sem vet rá. Vissza ment a várkastélyba, leült az ablak elé, a vén karosszékre, s szívében haraggal, szemében könnyel ismét a tenger felé fordult, s talán még máig is azt nézi.

Angol mese

Bővelkedett az elmúlt év az érdekes és fontos űreseményekben. Megpróbáljuk röviden és velősen összefoglalni merre, hol tartanak a kutatások.

Tavaly elmaradtak az emberes űrrepülések látványos eseményei, illetve az igazán látványosakkal – szerencsére – csak a filmvászonon találkozhattunk. A Nemzetközi Űrállomás építése befejeződött, az űrhajósok menetrend szerint váltották egymást a fedélzeten, végezték mindennapi munkájukat, miközben jöttek-mentek a különféle teherűrhajók. Csak év végén keltett némi figyelmet a hűtőrendszer meghibásodása.

Ezalatt az Egyesült Államokban már épül a jövő űrhajója, az Orion. A végleges változat szervizmodulját az Európai Űrgyűlés készíti, még hozzá a Nemzetközi Űrállomás kiszolgálására készített, és már többször sikeresen bevetett ATV teherűrhajó mintájára. Igaz, hogy az Orion első éles repülését csak az évtized második felére tervezik, de a tesztek és repülési próbák már javában zajlanak.

Az Orion űrhajó 2014 szeptemberében, egy Atlas-IV rakéta tetején indul első próbaúttjára, a világűrbe, természetesen személyzet nélkül. Ezt követően a második, még mindig személyzet nélküli próbarepülésre – legalább – három évet kell várni, mert a tervek szerint 2017-ben a NASA még csak készülő, új hordozórakéta-rendszere viszi a világűrbe.

Mire az űrhajó elkészül, ki kell képezni az űrhajósok új generációját. Az idén nyáron tízezernél több jelentkező közül választották ki azt a nyolc jelöltet, akiknek azóta már meg is kezdődött a kiképzése. Érdekes tendencia, hogy míg az elmúlt fél évszázad átlagában csak 10 százalék a női űrhajósok aránya, az utóbbi években Amerikában már jelentősen javult a helyzet, a legújabb űrhajóosztályban pedig már elérték a fele-fele arányt.

Charles Bolden, a NASA főigazgatója, aki korábban maga is űrhajós volt, a jelölteket bemutató beszédében emelkedetten fogalmazott: „Ezek az új űrhajósok azért jöttek a NASA-hoz, mert tudják, hogy itt nagy dolgokat viszünk véghez, és merész álmokat szövöge-

Csillagászat

Űrhajósok az űrrepülés népszerűsítéséért

A NASA Johnson Űrközpontjában Cady Coleman és Ricky Arnold űrhajósok kipróbálhatták, hogyan lehet űrruhába öltözve az Orion belső terében mozogni

tünk – olyan küldetéseket tervezünk, amelyek minden eddiginél messzebbre juttatják el az embert... Izgalmas számukra a Nemzetközi Űrállomáson folyó kutatómunka, mint ahogy az a tervünk is, miszerint amerikai cégek által épített űrhajót akarunk Amerika földjéről az űrbe indítani. Készen állnak arra, hogy ők vezessék az első űrhajót egy kisbolygóhoz, később pedig a Marsra.” Nem ő az egyetlen, aki így vélekedik, Buzz Aldrin, az Apollo-11 Holdra szállt űrhajója szerint is muszáj űrhajósokat küldeni a Marsra, ha többet akarunk tudni róla.

Tavaly nyáron hajtották végre az ötödik kínai emberes űrrepülést. A Sencsou-10 három űrhajója – köztük a második kínai űrhajós nő – átszállt Kína saját űrállomására, a Tienkung-1-re. Utóbbi ugyan még csak kísérleti berendezés volt, az idén használták utoljára, de az ott szerzett tapasztalatok alapján az évtized végére megépítik Kína tekintélyesebb méretű

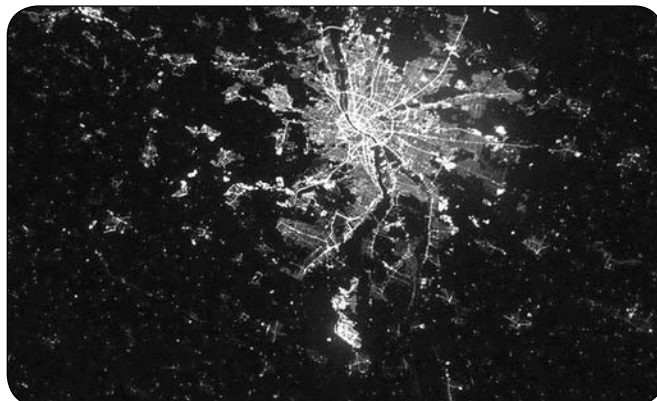
űrállomását. Az űrhajósok orvosi és műszaki kísérleteket végeztek a Tienkung fedélzetén. Az űrrepülés leglátványosabb mozzanata kétségtelenül az volt, amikor az űrhajós nő, Vang Japing az űrállomás fedélzetén fizikaórát tartott. Az élő közvetítésre 60 millió kínai diák volt kíváncsi.

Sokat tett az űrrepülés népszerűsítéséért az ISS kanadai űrhajója, Chris Hadfield is. Számtalan látványos képet készített és tett közzé a Földről. Még Budapestet is lefényképezte. Űrrepülése alatt aktív szereplője volt a különféle közösségi oldalaknak, sőt az ISS fedélzetén videoklipet is készített. Tavaly májusban tért vissza a Földre, azóta felkészülése és repülése élményei alapján megírta az Egy űrhajós tanácsai a földi élethez (An Astronaut's Guide to Life on Earth) című könyvét.

(A témát jövő heti számunkban folytatjuk)

Hatvan millió kínai diák volt kíváncsi Vang Japing fizikaórájára, melyet az űrállomás fedélzetén tartott

Chris Hadfield kanadai űrhajós látványos képe az éjszakai Budapestről

Szánkózáson

Ez a tanítási nap teljesen olyan volt, mint a téli szünet, ugyanis nagyszünet után szánkózni mentünk.

Először is csoportokat alkottunk. Az én csoportomban Edina és Lúna volt. Először a lányok húztak engem, azután én húztam őket.

Képzelték, ezután még célbadobás is volt! Mindenki gyúrt egy hógolyót, majd a tanító nénit kellett eltalálni. De közben ő izgett-mozgott. Ezután sajnos megszólalt a csengő, vége lett az órának, be kellett menni az osztályba.

Ez a nap nagyon izgalmasan telt el. Remélem, lesz még ilyen szép napunk.

Losonczi Miklós, 4. c, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Végre leesett a hó! A hét egyik napján a tancsi bejelentette, hogy csütörtökön hozzunk magunkal szánkót, és húzzunk ivízáló nadrágot, mivel tornaórán szánkózni fogunk.

Csütörtökön az udvaron öt csoportba tömörültünk. Hárman, illetve négyen voltak egy-egy csapatban. Én Edinával és Miklóssal voltam. Megbeszéltük, hogy egyszer én húzom a szánkót, Miklós tolja, Edina pedig ül rajta. Minden kör után cseréltünk, így mindannyian húzhattunk, tolhattunk és ülhattunk a szánkón. Edina meg én nagyon élveztük, hiszen egyszer Miklós mindkettőnket egyszerre húzott. Mivel erős, nagyon gyorsan haladtunk. Később fordítva volt. Edina és én alig tudtuk megmozdítani a szánkót, olyan nehéz volt Miklós. Azután felerősödött a szél, és a könyvtár mögötti üres részre mentünk hógolyózni. Nemsokára a tancsinak támadt egy ötlete, hogy a fát, amit kijelölt, el kell hógolyóval találni. Érdekes játék volt, de az még érdekesebbnek bizonyult, amikor a tancsi volt a célpont. Nehéz volt eltalálni, mert egyfolytában mozgott. Becsöngettek, így vége lett a nagyon jó órának.

Szeretném, ha ötödikben is kimennénk majd szánkózni és hógolyózni. Azért szeretem annyira a havat, mert ha esik, jól lehet szórakozni.

Sipraga Lúna, 4. c, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Olvasunk és hagyományt ápolunk

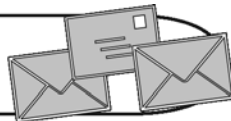
Feldolgoztuk a téli szünet előtt olvasásra feladott házi olvasmányt. Ez Móra Ferenc Kincskereső kisködmön című könyve volt. Öt fejezetet csoportban, kettőt meg önállóan elemeztünk. Nem voltak nehezék a kérdések. Reméljük, jó osztályzatokat kapunk. – **Dékány Máté, Kávai Rita, Savović Mila és Spasić Nikola**

A hagyomány a kedvenc óráim. Főleg, amikor őseinkről, rokonainkról beszélünk. Ez a legutóbbi is ilyen volt. Dédmamánk, illetve nagymamánk esküvői képét kellett behozni az iskolába, feljegyezni, hogy melyik évben esküdtek, és milyen is volt maga az esküvő. Sok kép és érdekes beszámoló volt. Mindannyian nagyon élveztük az órát. – **Fehér Noémi**

Miután felírta a tancsi az évszámokat, kiderült, hogy az én nagymimék esküdtek a legkorábban! – **Nikolics Blanka**

4. c, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

MIZUJS?

18. Kőketánc

**Az énekes népi játék-
és néptáncvetélkedő pályázati
felhívása**

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya tizennyolcadik alkalommal hirdeti meg az általános iskolások énekes népi játék- és néptáncvetélkedőjét. A jelentkezők a következő kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek: 1. énekes népi gyermekjáték – nagycsoportos óvodások, alsósok; 2. néptánc – alsósok, felsősök; 3. szólótánc – felsősök; 4. népszokások – mindhárom korcsoport és lehet vegyes is. A jelentkezők 5 perces műsorral léphetnek föl, a csoportok létszáma nem haladhatja meg a 30-at. A kísérezenekek életkora nem számít, élő zenei kíséret vagy a csoport önálló éneke jön számításba. Egyénileg, csoportosan, iskolánként vagy művelődési egyesület által lehet benevezni.

A vetélkedőt 2014. május 17-én tartjuk az óbcei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben. A versenyt szakmai zsűri értékeli és véleményezi.

A jelentkezési határidő 2014. március 31.

Bővebb tájékoztatást a **064/81-95-216-es** mobiltelefonon kaphatnak, **Szabó Gabriellánál**. A jelentkezéseket a következő címre várjuk: **Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Nikola Tesla 38., Pf. 51., 21220 Óbce**, a borítékra írják rá: **KŐKETÁNC**, vagy elektronikus levélben a **5sabo@stcable.net** címre.

Jelentkezéskor a következő adatokat kérjük: név, iskola vagy művelődési egyesület, lakcím, irányítószám, telefon, felkészítő pedagógus, művészeti vezető, koreográfus, a csoport létszáma, a zenekar létszáma, kísérő hangszerek, az összeállítás címe, a műsor ideje, kategória, korcsoport.

29. Szólj, síp, szólj!

**A népzenei vetélkedő
pályázati felhívása**

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya és az Újvidéki Rádió huszonkilencedik alkalommal hirdeti meg az általános iskolások népzenei vetélkedőjét. A jelentkezők különböző kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek. Három-öt perces műsorral léphetnek föl, a csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenötöt. A táncmuzsika mintájára alakult együtteseknél az átlagéletkor számít. Egy versenyző szóló kategóriában csak egyszer szerepelhet.

A vetélkedőt 2014. április 26-án tartjuk az Újvidéki Rádióban.

Jelentkezési határidő: 2014. február 28.

A benevezéseket a következő címre várjuk: Újvidéki Rádió, Ignjata Pavlasa 3., 21000 Novi Sad, a borítékra írják rá: Szólj, síp, szólj!

Amit nem szabad kihagyni a jelentkezési lapról: név, lakcím, telefon, település irányítószámmal, iskola vagy művelődési egyesület, osztály, a felkészítő neve, az összeállítás címe, táji meghatározása és időtartama, énekes vagy hangszeres kategória, hangszerek, csoportok esetén hány fős az együttes.

Bővebb felvilágosítás a 064/81-95-216-os mobiltelefonon kapható, Szabó Gabriellánál.

Valentin-napi bűvölet

1. Hogyan ünnepelsz ezen a napon?

- a) Ez a kettőnk napja, ezért a párommal töltöm. (3 pont)
- b) Megajándékozunk egymást, aztán hazamegyünk. (2 pont)
- c) A legkedvesebb barátnőimmal bulizok. (1 pont)

2. Milyen meglepetésnek örülsz leginkább?

- a) A saját készítésű ajándék hat meg igazán. (2 pont)
- b) Egy lánynak ékszer dukál! Ez az, ami felvillanyoz. (1 pont)
- c) A klasszikus vörös rózsza mellett feleslegesek a szavak. (3 pont)

3. Kinek és miért adsz ajándékot Valentin-nap alkalmából?

- a) A szerelmemnek, hogy ezzel bizonyítsam, mennyire fontos nekem. (3 pont)
- b) Annak, akire szeretettel gondolok, vagy akibe titokban szerelmes vagyok. (2 pont)
- c) Minden ismerősömnek, mert szeretem az embereket. (1 pont)

4. Mivel kedveskedtek az emberek eleinte egymásnak ezen a napon?

- a) Szív alakú lufikkal. (2 pont)
- b) Vidám üdvözlőkártyákkal. (3 pont)
- c) Szóban adták a másik tudtára szimpátiájukat. (1 pont)

5. A kapott virág fajtája mesél a fiú szándékáról. Szerinted mit jelent egy csokor piros tulipán?

- a) Tavaszi virág révén a tisztaság jelképe. (1 pont)
- b) Szívformája miatt a szerelmet közvetíti. (3 pont)
- c) A kiérdemelt szerelem virága. (2 pont)

Értékelés

5–7 pont:

Nem vagy teljesen tisztában a Valentin-nap lényegével. Figyelned kellene arra, hogy ne csak azért ünnepelj, mert ez a divat. Nem az ajándékok, hanem az együtt töltött idő tesz igazán tartóssá egy kapcsolatot!

8–11 pont:

Különbséget tudsz tenni a fontos és felszínes dolgok között. Van olyan téves elképzelésed, amelyeket még helyre kell hozni. Fordíts több figyelmet a szeretteidre, így még szebbek lesznek a napok!

12–15 pont:

Odafigyelsz a társaidra és a barátaidra, nem esel túlzásokba az ajándék kiválasztásánál. Ezt mindenki értékeli, főleg a szerelmed, ezért van mit ünnepelned ezen a napon. Csak így tovább!

Horoszkóp

Kos

Egy komoly kérdés nagy fejtörést okozhat neked a héten. Tiszta fejjel próbáld megoldani a problémát, és ne félj tanácsot kérni másoktól.

Bika

Kerüld a héten a konfliktusokat, mert olyan lelki állapotban leszel, aminek nagyon nem tesznek jót a veszekedések.

Ikrek

Erőt vehet rajtad a hét közepén a fáradtság. Szánj egy napot a pihenésre, különben nem fogod bírni a tempót a hét végén.

Rák

Ha valakit nem akarsz látni, kerüld el. Egy kötelességből megbeszélte találkozót, amihez semmi kedved sincsen, az egész hetedet elronthatja.

Oroszlán

Sokan felidegesíthetnek a héten, főleg azért, mert érzékenyebb leszel a megszokottnál. Próbáld átvészelni ezt az időszakot. Nyugi, a jövő hét talán jobb lesz.

Szűz

Mostanában mintha elhanyagoltad volna a barátaidat. Semmi baj, nem haragszanak, csak mihamarabb pótolod a mulasztásokat!

Mérleg

Jobban teszed, ha most inkább a lelkeddel törödsz, és befelé fordulsz egy kicsit, mert van mit kibogozni. Ne félj, meglesz az eredménye!

Skorpió

Kihívásokra számíthatsz szerelmi téren. Lehet, hogy a kedvesed feltétlen bizalmáért indulsz harcba. Bárhogy is legyen, ez a kis kaland megerősíti a viszonyotokat.

Nyilas

A héten egy kicsit punnyadt leszel. Tegyéll ellene, különben egy csomó buliról, kalandról csúszhatsz le. Kapd össze magad!

Bak

Eleged van a télből – legszívesebben felpattannál az első tengerpart felé tartó gépre. Erre nem lesz esélyed, de a szobádat feldobhatod valami nyári cuccal.

Vízöntő

A héten sajnos hatalmasat csalódhatsz naivitásod miatt. Tanuld meg végre, hogy nem bízhat meg vakon akárkiben!

Halak

Kicsit kínos helyzetbe kerülhetsz a szimpátiád előtt, de ha poénként fogod fel, még megmentheted a helyzetet.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy nyolcadikos lány vagyok. Nemrégiben egy nagyon stramm fiúval ismerkedtem meg. Amint megpillantottam, rögtön tudtam, hogy közöttünk lesz valami. Nemsokára közölte velem, hogy tetszem neki, és szeretne velem járni. Randira hívott, amikor meg is ölelt, és megcsókolt. Minden a legnagyobb rendben volt. Nagyon boldog vagyok, mert a barátaim is csak jót mondanak róla. Én azonban félek, mert eddig minden fiúmat egy hónap után otthagytam. Nagyon csúnyán szakítottam velük. Nem szeretném, ha ezzel a fiúval is így lenne, mert jó srác, és nagyon kedvelem. Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Tanácstalan!

Ahogy látom, nagyon is jó úton haladsz. Először is megfogalmaztad a problémádat és beláttad, hogy nem volt helyes, ahogyan eddig viselkedtél a fiúkkal. Valószínűleg a viselkedésed hátterében az elhagyástól való félelem csücsül. Úgy gondoltad, inkább te leszel az, aki elhagyja a másikat, így megmenekülsz a fájdalmas érzéstől, ami ezzel szokott járni. Pedig csak tőled függ, hogyan fogsz a fiúval viselkedni. Jó lenne, ha letisztáznád magadban, hogy valóban szerelmes vagy-e belé, vagy csak éppen nagyon tetszik. Miért? Azért, mert ha szerelmesek vagyunk, akkor általában nincs szükségünk nagy igyekezetre, a dolgok spontánul történnek. Ha viszont a fiú csak nagyon tetszik, nem vagy biztos az érzéseidben, jó lenne, ha nem áltatnád. Ne hagyd, hogy túlságosan belemelegedjen, mert ha kiderül, hogy te nem úgy érzel, mint ő, nagyon meg lesz bántva. Az is lehetséges, hogy a többi fiúval való szakítás is azért történt, mert valójában a kapcsolatok nálad csak a szimpátián, a tetszésen alapultak, nem voltak jelen mélyebb érzések. A szimpátia, a tetszés, a vonzalom csak kezdetnek elég, sokkal több kell a járáshoz, a komolyabb kapcsolathoz: szerelem, testi vonzalom, megértés, tolerancia, és még sorolhatnám. És bármennyire fájdalmas dolog is, sokszor érdemes megkockáztatni, mert mielőtt bekövetkezne a vég, nagyon sok szép dolog történhet veled, nagyon sok pozitív érzelmet élethet benned, és nagyon sok jó tapasztalatot szerezhetsz, ami gazdagabbá, érettebbé tesz, és felkészíti a felnőtt életre. Azt hiszem, a következő dalszövegrészlet valóban a rátapint a lényegre: „A szerelemnek múltnia kell. / Ha múlik, akkor fájnia kell. / Hogy érezd, mennyit ér, míg tart, míg él...” (Zorán, 1991)

„Kedves Bizi!

Egy 13 éves lány vagyok, akinek nagy problémája van. Tetszik egy fiú, szeretné vele járni, ugyanakkor nem tudom, hogy eléggé érett vagyok-e arra, hogy moziba járjak, vagy más eseményre. Már tudom, hogy én is tetszem neki. Nagyon tanácstalan, zavarodott vagyok. Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Városi lány!

Mivel valami új, ismeretlen előtt állsz, természetes, hogy szorongasz, kétkedsz. Ha valóban mindketten vonzódtok egymáshoz, nem kellene, hogy gondot jelentsen, hogy 13 évesen moziba menj. Nem kell rögtön éjszakai mozira, diszkóra gondolni, hisz a moziban vannak délutáni vetítések, napközben is sétálhattok a parkban, sétányon, elmehettek egy pizzára vagy egy sütire, kocsisózni stb. Szóval napközben is nagy a

választék. Ha nem mehetek a szülői engedély hiánya miatt, még mindig SMS-ezhettek, skype-olhattok, vagy a Facebookon chathelthettek. Ha viszont továbbra is kételyeid vannak, ha bizonytalanul érzed magad, szorongsz még a találka gondolatára is, azt jelenti, hogy még nem jött el a te idő a járáshoz. Várnod kell még. Addig is barátkozz. Nagyobb baráti társasággal menjetek moziba, sétálni, ismerkedjétek. Semmivel sem kell sietned, mert előtte az élet. Lesz még szimpátia, szerelem, alkalmak...

„Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes lány vagyok, és nagy problémát okoz nekem a barátnőm. Hat évig a legjobb barátnők voltunk. A nyári szünidőben, miután visszajöttem a tengerre, nem jelentkezett. Akkor azt hittem, hogy ő is elutazott. Nem nagyon gondolkodtam azon, hogy mi is történik, mert el voltam foglalva a táborozással, iskolai előkészületekkel. Elindultunk iskolába, alig köszönt vissza, nem akart mellém ülni, nem kérdezte meg, hogy vagyok, milyen volt a nyaram. Rá hagytam a dolgot. Most egy másik nagyon jó barátnője van az osztályban, engem meg észre sem vesz. Nekem rajta kívül nincs másik barátnőm. Nem barátkozok másokkal iskolán kívül, és most már nagyon hiányzik, mert nincs kinek panaszkodnom, nincs kivel sétálni, beszélgetni. Jó lenne tudni, mit csináltam rosszul. Sokat sírok az utóbbi időben. Nagyon egyedül érzem magam! Mit tegyek? Hogyan béküljek ki a barátnőmmel, vagy szerezzek egy újat, akivel megoszthatom a problémáimat, akivel örülhetek, nevetgetek, hogy ne legyek egyedül! Kérlek, segíts!

Micimackó”

Válasz:

Kedves Micimackó!

Hogy miért is szakította meg veled a barátnőd a barátságot, azt csak ő tudja megmondani. Ezért jó lenne először is vele tisztázni, miért nem akar veled kommunikálni. Ha más nem, legalább éjszaka nem fogsz sírni miatta. Azonban tudnod kell, hogy a barátságot is, mint minden kapcsolatot, ápolni kell, nem magától értődően jönnek a dolgok. Mivel régóta együtt voltatok, lehet, hogy elhanyagoltál valami fontosat a barátságotokban, pl. értesíteni, hogy hova utazol, mikor jössz vissza, nem hívtad magaddal, és elvárta volna stb., stb. Azt is tudnod kell, hogy az életben nemegyszer megtörténik, hogy a közeli emberekkel szétválunk az utjaink, megváltoztunk, más az érdeklődésünk, elvárásaink, és szinte láthatatlanul megszakad a barátság. Ezt el kell fogadnunk, meg kell tanulnunk túltenni magunkat az ilyen helyzeteken. Hogy zökkenőmentes legyen a további út, tisztázni kell a régi dolgokat, tisztázni kell a múltat, hogy a jövő felé tekintsünk.

Hogy legyenek barátaid, neked is tenned kell valamit, aktivizálnod kell magadat, mert a barátnők nem pottyannak le az égből. Sírd ki magad, írd be a bánatodat a naplódba, és utána vedd elő a legszebb mosolyodat, a kedvességedet, segítőkészségedet, légy barátságos. Kezdetnek beszélj az osztálybeli lányokkal, akikkel jól érzed magad, odamehetsz a másik osztálybeli ismerősökhöz, jelentkezhetsz táncanfolyamra, a helyi művelődési egyesület valamelyik csoportjába. Újabban különböző tánc- és fitnesztanfolyamok működnek, ahol új ismerősökre és valószínűleg barátokra is lelhetsz. Csak ki kell lépni a csigaházadból.

Leckekönyv”

Városi lány”

Szerelmes vagyok?

Az erre a kérdésre adott válasz nem is olyan egyszerű, mint azt az első pillanatban gondolnánk.

Azt tudod, hogy csak a magyarban létezik külön szó a szerelemre és a szeretetre? Ezek szerint különbség van a szeretet és a szerelem között. A szeretet jól megvan szerelem nélkül is. A szülők mély szeretetet éreznek csemetéjük iránt. A barátok, a kedves rokonok iránti kapcsolatokat is ez jellemzi. Szerelem viszont nehezen képzelhető el szeretet nélkül. Az igaz, hogy ide már társulhat sok más, akár vele ellentétes érzélem is.

Óvodás korunktól arra készülünk, hogy szembetalálkozzunk VELE. Némelyeknek már akkor sikerül az ovi legmenőbb pasiját elhódítani. Másoknak várni kell még egy-két évet.

A másik nem iránti komolyabb vonzódás a kiskamasz évekre esik. A velük való tényleges találkozás későbbre.

A szeretetről erre az időszakra már bőven van élményünk. Egy nagymama, egy anyuka, egy apuka, egy testő meg tanított minket erre. Közben persze jöttek a saját tapasztala-

ink, s szorgalmasan gyakoroltunk a szeretet művészetét egy baráton vagy barátnőn.

De egyszer csak jön egy pillanat, amikor azt érezzük, hogy ez a szeretet most nem ugyanaz, mint az eddig megszokottak voltak. Valami más történik itt. Valami újszerű vibrálás, aminek még nem adtunk nevet, de már életre kelt bennünk.

Mivel még nem ismerjük igazán, többször is csapdába eshetünk. Előfordul, hogy türelmetlen az ember. Ilyenkor könnyen eltéved, és esetleg olyanokat is kitértet szerelmes érzésekkel, akik nem érdemlik ezt meg. Vagy szerelemnek hisz olyan folyamatokat, amik messze nem azok.

Íme néhány jel, ami sejteti, hogy itt most több van pusztán érdeklődésnél:

- Az első dolgod, hogy megkeresed az illetőt az Facebookon.

- Kérdezősködsz utána, úgy gyűjtöd róla az információkat, mint egy vérbeli nyomozó.

- Napjában gyakrabban merül fel képzeletedben a kiszemelted képe. Ilyenkor jóleső

érzés fog el, egyfajta izgalom, ami teljesen újszerű érzés.

- Mosolyra húzódik a szád, amikor rá gondolsz.

- Nehezebben megy a figyelés az órákon.

- Úgy általában is a tárgyak és a személyek elmosódó ködében közlekedsz, párcéntivel a föld fölött.

- Fantáziálni kezdesz róla, mindenféle szituációban látod magatokat, többször újraszínezed a történeteket. Ugyanilyen intenzitással képzeled el az első találkozást.

- Próbálsz is megszervezni a „véletlen” összefutást.

- Gyakrabban sírsz, könnyebben érzékenyülsz el, mint máskor.

Hát, nagyjából ennyi árulkodó jel után gyanakodhatsz. De, ha csak három igaz rád, az is elgondolkodtató. Lehet, hogy ez a szerelem?

Tudnod kell 14 évesen, mi leszel, ha nagy leszel?

Senki nem várja, hogy 14 évesen pontosan tudd, mi akarsz lenni (hidd el, sokan még 30 évesen sem biztosak benne), de jobb esetben van már némi fogalmad arról, mi érdekel, mit csinálsz szívesen. A következő pontok hasznosak lehetnek, akárhány éves is vagy.

Ismerd meg magad!

Tölts ki tesztet, beszéljess a jóvődről a barátaiddal, figyeld magad, miben leled öröme.

Készíts listát mindarról, amit szeretsz és szívesen csinálsz!

Ez már önmagában véve felvidít, energiát nyersz abból, ha pozitív dolgokról beszélsz. Meglátod, mennyi mindenhez értesz, milyen ügyes vagy. Nyugodtan porold le a harmadikos futóverseny emléklapját vagy a második szavalóverseny oklevelét: legyél büszke az eredményeidre!

Figyeld a visszajelzéseket!

Nem biztos, hogy az iskolában kapott jegyeid tükrözik tehetségedet, képességeidet. Einsteinól Da Vinciig számos példa bizonyítja, hogy azok az emberek is lehetnek sikeresek,

akik nem feltétlenül tartoztak a sulis elitkommandóhoz. Ez persze nem azt jelenti, hogy ne törekedj jobb eredményekre, de a jegyek mellett figyelj más visszajelzésekre is: ha pl. hamar felvidítod barátaidat, és mindig tudsz tanácsot adni a húgodnak, lehet, hogy olyan pályára termettél, ahol sokat kell emberekkel foglalkozni.

Próbálj ki minél több dolgot!

Ne csak arra koncentrálsz, amiből jó jegyeket kapsz: válassz új hobbit, csatlakozz klubokhoz, és talán éppen a szabad idődben leled meg későbbi álommelódat.

Merj változtatni!

Azért, mert ötödikben matekra jártál, még nem biztos, hogy később is ez a terület áll közel hozzád. Ha inkább aerobikédző szeretnél lenni, nyugodtan vállald be azt!

Legyen önbizalmad!

Ne kövesd el azt a hibát, hogy lehetőségeket hagysz ki azért, mert nem bízol a képességeidben. Ha igazán akarod és teszel is érte, előbb-utóbb sikered lesz.

Így készül a szerelmes muffin

Tudjátok-e, hogy egy sütemény kellős közepén hogyan keletkezik a rózsaszín szív? Megmutatjuk! A mutatvány tulajdonképpen pofonegyszerű. Szükség lesz egy muffin alapreceptre, egy olyanra, amihez az alaptésztát nem kell színeznünk sem kakaóval, sem spennel, semmivel sem. A kikevert tésztának az egyharmadát különvesszük, majd ezt színezzük – például szörppel, természetes színezékekkel –, ezután a piros tésztát tepsibe tesszük, és megsütjük, majd szív alakú tésztaszaggatóval apró kis szíveket szaggatunk.

Ha ezzel megvagyunk, vesszük a maradék tésztát, a muffinpapírba két evőkanálnyi adagolunk belőle, majd a tésztába beleállítjuk a kiszaggatott szívecskéket, és egy újabb evőkanálnyi tésztával befedjük őket, és mehet is a sütőbe. Annak érdekében, hogy tudjuk, hol kell félbevágni a muffint ahhoz, hogy a szívet valóban lássuk, a szíveket egyformán helyezzük a sütőpapírba, ha pedig kisültek, érdemes a papíron vagy a felső díszítésen egy vágással jelezni, hogyan kell megfelelni ahhoz, hogy látni lehessen a szívecskét!

Vajdasági magyar tájházak

Nem is gondolnánk, hogy mennyi érték van a mi szülőföldünkön! – állapítottuk meg a múlt héten. Véleményünk azóta természetesen nem változott, inkább szeretnénk továbbra is Vajdaságban maradni. Ezúttal a tájházak világába kalauzolunk el beneteket. Kukkantsunk be kiemelt értékeink közé: a doroszlói, a székelykevei, a temerini és a topolyai tájházba!

Egyáltalán, mi is az a tájház? Egyszerűen szólva azok a falumúzeumnak is nevezett kis múzeumok a tájházak, melyek egy-egy vidék jellegzetes régi építészeti stílusát hordozzák magukon. Ezekben a házakban a helységekre és a környékre jellemző tárgyakat: bútorokat, népviseletet, használati eszközöket, szerszámokat... őriznek. Magyarországon az 1970–80-as években alapították a legtöbb tájházat, ma mintegy 300-ra tehető a számuk. Vajdaságban kissé később ismerték fel annak fontosságát, hogy tárgyi-kulturális örökségünket ilyen formában is őrizzük, mégis kis híján 30 tájház várja a látogatókat Vajdaság-szerte.

Doroszló

Az épület korát nehéz megállapítani, de a korabeli katonai térkép tanúsága szerint Doroszlónak az a része, ahol ez a ház is áll, már az 1830-as években lakott terület volt. Az épületet 1880-ban már biztosan lakták. A tájház legrégebbi darabja a tálás, amelyen régen leginkább dísztányérokat tartottak, és a tulipános láda, amely az 1870-es évekből származik. Az épület hagyományos hármass elrendezésű, vagyis a két szoba között helyezkedik el a konyha. A közepére épített konyha is hagyományos elrendezésű nyitott kéménnyel, amit füstös konyhának neveztek. A kemencét utólag építették vissza. A korabeli tárgyak legnagyobb részét, berendezéseket, eszközöket a falu lakosai adományozták. Az épület a Žarko Zrenjanin utca 54. szám alatt található.

Székelykeve

Székelykevét magányos magyar szigetnek nevezik Bánát déli részén, az Al-Duna közelében, Kevevárától/Kovintól alig 6, Belgrádtól pedig mintegy 50 kilométerre. A magyar nyelpterület legdélibb települése, épp ezért sok turista keresi fel. Az ideérkezőket okvetlenül elvezetik a tájházba is, mely ha nem is számít műemléknek, érdekes múltra tekint vissza. A 125 éve odatelepített székelyeknek a magyar kincstár ugyanis 300 vert falú, cserepes tetős házat építtetett. Szoba, konyha, istálló és egy szabad gang (félíg nyitott folyosó) volt a házban. Ma már csak pár ház látható ezekből, de közülük egyben megnyílt a falu tájháza. 2011-et írtunk ekkor. Vagyis ez a legfiatalabb vajdasági tájház.

Temerin

Hagyományos disznótor, fényképkiallítás, Szent Iván-napi tűzugrás, táncház és játszóház, könyvbemutató, népzenei hangverseny, gyermek-előadás, néprajzi előadás a temerini kubikosokról és az erdélyi székelyekről, agyagozás és nemezelés, karácsonyi segélycsomagosztás, betlehemezés, íjászbemutató, de még halotti tor is volt már a temerini tájházban, melyet 11 évvel ezelőtt nyitottak meg a közönség előtt. Ezek a rendezvények elsősorban a helybelieket vonzzák, de szép számban akadnak vajdaságiak, határon túliak is, akik ellátogatnak a jókora udvarral rendelkező tájházba, hogy megismerhessék elődeink falusi életmódját.

A temerini tájház egyik érdekessége, hogy a házban élt egy rövid ideig Sziveri János jeles költő. Az odalátogatók ugyanakkor nem hagyhatják ki az Újváry-mosógép megtekintését, mely *Újváry Ferenc* asztalosmester nevéhez fűződik. A Bezdánból Temerinbe települt mester korát igencsak megelőzve *Diadal* néven mosógépgyártó üzemet alapított, majd jégszekrények gyártásával is foglalkozott.

Topolya

A település hagyományos építészetének egyik utolsó példája a tájház, mestergerendájába az 1843-as évszámot vésték, vagyis másfél évszázados fennállása alatt kinézetében és funkciójában alapvetően nem változott. Háromosztatú, jellegzetesen alföldi típusú lakóház. Berendezése a 19–20. század fordulójának időszakában készült. A tájházat 1986-ban adták át rendeltetésének, azóta is a város kiemelt műemléke. A Szent Száva utca 19-es szám alatt található épületet az elmúlt években igyekeztek színes programokkal megtölteni.

1	2	3	4		5	6	7	8	9	10
11					12					
13			14	15					16	
17		18		19	20			21		
		22					23			
24	25			26		27			28	
29			30							
			31			32				33
34										

Keresztrejtvény

– Vajon miért karikás az ördög szeme?
(A választ a rejtvényben.)

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 11. Német autó-márka, 12. Tanítási idő egy-egy szakasza, 13. Szintén ne, 14. Orosz folyó, 15. Csahos, 17. Majdnem szántani, szerbül, 19. Nem így, 21. Én latinul, 22. Versenyálat, 23. Buli közepe, 24. Angol igen, 26. Bibliai hegy, 29. Gyógyító hatású fürdő, 31. Románia, 32. Eláztál egynemű betűi, 34. A válasz befejező része.

Függőleges sorok: 1. Mindig jókedvű, 2. Korai gyümölcs, 3. -ra, -ny, 4. Talaj szerbül, 5. Hangtalan Zita, 6. Ö. A., 7. Renomé páratlan betűi, 8. Skálahang, 9. Koros, 10. A rosz is ez, 15. Bánat, 18. Felső ellentéte, 20. Nemesi cím volt, 21. Későbbre halaszt, 23. Szökkenés, 25. E. Y., 26. Gaz, 33. Feszítőeszköz.

Betűrejtvények

1 $\frac{CI}{2} PŐ$

2 $\begin{matrix} É \\ FA \end{matrix}$

3 $\begin{matrix} K & V \\ A & Á \end{matrix}$

4 AAAAAALOM

Skandináv rejtvény (5.)

Rejtvényünkből megtudhatod, milyen nap február 14-e, valamint megtalálod benne a szerelem görög és római isteneinek nevét.

	TANYA-SZERÜ BIRTOK	5	FELÚJÍTÁS	OROSZLAN-NÉV	SOHA NÉMETÜL	1001	TATAROZ EGYNEMŰI	MAGÁZ	ANNÁCSKA	MAKFEJBEN TALÁLHATÓ	ADA ELEJE	HAZA
	NY											OXIGÉN
	REPÜLÉSRE KÉSZTET	DEHOGY!						U. Ö.	KOS SZERBÜL	ELEKTROMOS RÉSZECSCKE	NEPI HANGSZER	DRÁGAKŐ
	NÉVELŐ	VATIKÁN	NORD	URÁN	EGY ÉLETÚT	ZAVAROS VÍZ			NAGYON SZERET	URUGUAY		
	KÉN	VÉGTELENÜL SIET	É			ERDÉLYBEN ÉLT ÓKORI NÉP	SÜRGŐS, HEVÉNY A KÖZEPÉN DULNI			VERSENY-ÁLLAT	4	
UTOLSÓ BETŰNK	BEVALL	SOLTIS LAJOS	2000	ZÉRÓ	ESZENYI ENIKÓ	NAGY FOLYÓNK			TOJÁS NÉMETÜL	O. J.	ÉSZAK	ROSZ FOLYÓ
						HAMIS		AUSZTRIA	DOKTOR PORTUGÁLIA			
						EZ					BELGIUM	

**Kereszt-
szavak**

			M	V	S			
			E	A	O			
			S	L	R			
S	Z	I			K	Ö	T	Ő
V	E	L		M		R	A	D
M	E	G	R			K	I	T
			S	K	O			
			É	O	N			
			G	R	A			

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen úgy, hogy értelmes szavak keletkezzenek.

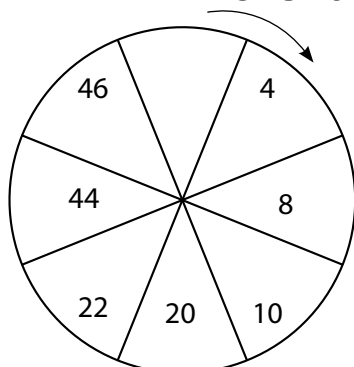
Anagramma

MINTA
RÉGEN
TAKAR
RONDA
ZENÉL
FAROL
PAKOL
TAROL
VÉREB
AMODA

Rakd más sorrendbe a megadott szavak betűit, és írd őket be az üres rejtvenyírcsba. Ha jól dolgoztál, a kiemelt oszlopban egy bányász neve is megjelenik.

Szerb neve: Kovačica.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				

Meghatározások:

1. Kissé hangos
2. Kutat
3. Édesvízi hal
4. Finom sütemény
5. Házörző.

Az átlóban egy bácskai helység nevének kell kialakulnia.

Névben név

1. SZILVESZTER
2. BENEDEK.
3. BANDI
4. MILKA
5. LEONA

A felsorolt nevek mindegyikében még egy név rejtőzik. Ha megtaláltad, írd a szaggatott vonalra.

Az 4. szám megfejtései

Berakós rejtveny

Két ismeretlennel.

Betűrejtvenyek

1. Elvszerűtlen, 2. Emberfeletti, 3. Falánk, 4. Türelem

Szóbetoldó

Kap

Szóegyenletek

1. Literatúra, 2. Kandúr, 3. Melódiák, 4. Varsó, 5. Osztrák

Ölelkező szavak

1. Szilva, 2. Cipő, 3. Kutya, 4. Láb

Kitöltőcske

Álarc

Csak logikusan

A keresett szám 30. A felső számsor összegének is annyinak kell lennie, mint amennyi az alsó számsoré.

A 3. skandináv rejtveny megfejtése

Riói, velencei karnevál, mohácsi busójárás.

Könyvjutalmat kap

Tadian Viola, Bácskertes

A jól alkalmazkodó lénai tok

Akár a kecsege! – szokták mondani horgászaink, amikor tokféléket látnak. Nem csoda, hogy így reagálnak, hiszen a tokfélék családjába tartozó fajok közül a kecsege az egyetlen, amely állandó jelleggel vizeinkben is megtalálható. A tokfélékről szóló történethez azonban hozzátartozik, hogy több fajuk is ismert tájainkon. Azzal a különbséggel, hogy azok nem tartózkodnak itt állandóan. Ezeket vándorló tokféléknek szoktuk nevezni. Tengerben élő, ívás végett folyókba felvándorló fajokról van szó. Ezek közé tartozik a viza, a sőregtok, a vágó tok és a sima tok.

A felsorolt vándorló tokfélékről nagy általánosságban tudni kell, hogy mindegyikük sokkal nagyobbra nő a mi kecsegénknél. Növekedés tekintetében a viza messze az élen jár. A szakirodalom egy tonnánál is súlyosabb példányokat emleget, de ezek nem a mi tájainkon kerültek elő. A felénk halászok által a régmúltban fogott legnagyobbak 600–700 kilósak voltak. Meg kell jegyezni, errefelé az ekkorák is ritkaságszámba mentek, nagyoknak a 200–300 kilósak számítottak.

A testtömeget véve figyelembe a vizát a vágótok, a sima tok majd a sőregtok követik a felsorolásnak megfelelően sorrendben. Valamennyi vándorló tokfélére – nemcsak a felénk előfordulókra, hanem világviszonylatban is – érvényes, hogy a kihalás peremére sodródtak a vizek szennyezettsége, a túlhalászás és a vízszabályozások következtében. Megmentésük céljával számos helyen különböző intézkedéseket léptettek életbe, de ezekről máskor bővebben.

Legkézenfekvőbbnek a halgazdasági nevelés kínálkozott, de a tokfélék esetében a huszáros megoldások – mint pl. a pontynál – nem jártak eredménnyel. Mást kellett kitalálni.

A halszakértők megfigyelték, hogy a vándorló tokfélék bizonyos fajain belül is vannak eltérések. Évszázados megfigyelések alapján megállapították, hogy a vizának – annak a leghatalmasabbnak – két törzse ismert. Az egyik ősszel érkezett tájainkra – nagyjából Szent Mihály-napja körül –, itt telelt át, és tavasszal ívott. Nagyjából két héttel előbb, mint a tavaszkor – Szent György-nap körül – érkező másik törzs példányai.

Aztán megfigyelték azt is, hogy a folyókban kikelt ivadék fajtól függően rövi-

debb-hosszabb ideig itt-tartózkodik, és csak utána vándorol vissza a tengerbe. A sőregtok ivadéka indult vissza leghamarabb, és a sima tok utánpótlása maradt legtovább, néhány egyede akár több évig is. A sima toknak a világ más tájain vannak teljesen édesvízi életmódra áttért állományai is. De még nála is – mondjuk így – folyókedvelőbb a lénai tok. Valójában a tágabb értelemben vett szibériai toknak az állandóan édesvízi életre áttért formájáról van szó.

A végkimerülésig ragozhatnánk a halat, de a helyszűke ezt most nem teszi lehetővé. Meg felesleges is, mert megérkezünk. Ami elhangzott, az bevezetője a tokhorgászatnak, és most annak lehetőségeiről van szó.

Harka Ákos-Sallai Zoltán Magyarország halfaunája című könyvében olvasható, hogy a lénai tok 1981-ben került a szarvasi Haltenyésztési Kutató Intézetbe azzal a céllal, hogy a kecsegével keresztezve egy gazdaságilag jelentős hibridet állítsanak elő. Ebből az állományból 1996-97-ben – meglehetősen kacifántos módon – több száz kilogramm hibridet helyeztek ki a Drávába. Egy kis földrajz: a Dráva-torkolat Gombossal szemben van, tehát szinte már nálunk. Ezen kívül Magyarországon számos horgásztóba is helyeztek ki a lénai tokból. A máskülönbben pontyos horgásztavakként működő vizekben ez a hal tűrhető életfeltételekre

talált, és rendszeresen szerepel a horgászok zsákmányában. Lásd fotónkat!

Horgászásával kapcsolatban annyit kell tudni, hogy nem célszerűen történik, inkább járulékos zsákmányról van szó. Tehát a más halaknak felkínált csalt veszi fel.

A kifejlett halak táplálékát természetes körülmények között főként fenéklakó gerinctelen szervezetek alkotják, de néha kisebb halak is szerepelnek étlapjukon.

Horgászok megfigyelése szerint a módszeres etetés következtében a lénai tok a tápra szoktatott halakra jellemzően előszeretettel felveszi a különféle csalikészítményeket is.

Horgásztórendszerekben tájainkon természetes szaporulatával – legalábbis egyelőre – nem kell számítani. Ennek a halnak a szaporodása – köznyelven mondva – más-különbben kézifék alatt történik. Sokára kerül rá sor, és akadozva ismétlődik.

A lénai tok hímjei általában 17–18, a nőstényei 19–20 éves korukra érik el ivarérettségüket, de ezután sem ívnak minden évben. Az ikrások 3–6 évenként, a tejesek 2–4 évenként érlelik be ivartermékeiket. Ívása június–júliusban zajlik, ikráját a gyorsan áramló folyószakaszok kavicsos aljzatára rakja. Horgásztavakban tehát semmi esélyük a szaporodásra, a nyílt vizekbe került példányoknak azonban sikerülhet.

Buzás Mihály

Vágó Bálint zsákmányával

A legértékesebb ajándékok mindig saját kezűleg készülnek. Pár ötletet közlünk Valentin-napra, ezeket a dolgokat te is könnyen elkészítheted.

Dekoratív gyufásdoboz cukorkával

E nagyon aranyos, dekoratív dobozokba tehetünk csokibonbont, cukorkát, matricákat vagy épp ami belefér. Ha az iskolában ajándékoztok egymás között, ez a legmegfelelőbb és talán legolcsóbb ajándék a sulitársaknak.

Az elcsiszolásához szükséges: színes, minitás papír, ragasztó, olló, gyufásdoboz, szalag, spárga...

Vágd le méretre a színes papírt, és fedd be vele a gyufásdobozt. Ragaszd össze a hátulját, az elejét pedig díszítsd az ízlésednek megfelelően. Itt bőségesen teret adhatunk kreativitásunknak.

Csokigolyó hurkapálcikán, dekoratív konzervdobozban

Egy teljesen üres konzervdobozt ahegyt, hogy kidobná, erre a célra újra használható.

Mivel a csokoládét szinte mindenki szereti, ennek a gyorsan elkészíthető Valen-

tin-napi ajándéknak mindenki örülne. Nem kell hozzá más, mint: üres konzervdoboz, színes papír, ragasztó, hurkapálcika, csokigolyó, szalag.

Vágjuk le a papírt méretre, és fedjük be vele a dobozt. A tetjét és alját beboríthatjuk vékony szalaggal.

A hurkapálcikákat úgy szintén fedjük be a szalagokkal, és ragasszuk oda mindkét végét. Szúrjuk bele a csokigolyókba.

Forró csoki ajándékba

Télen a forró csoki gondolata is felmelegít bennünket, különösen a csokiimádókat,

ezért biztos siker, ha egy gusztusos forró csoki összeállítással leped meg a szeretteidet.

Csak szerezd be a kelléket és a kiegészítőket: forró csoki por, cukorka, apró süti, tejpör, mindenféle díszítő reszelék, keverőpálcika, egy kis szalag, celofán, üveg, doboz, üdvözlőkártya stb.

Az alkotóelemeket helyezd külön kis zacskókba, és az egészet rendezd el egy szép formájú üvegben. Ennek az az előnye, hogy később könnyen szétszedhető. Az üdvözlőkártyát szintén készítheted saját magad, szív alakúra is vághatod, és tetszés szerint díszítheted.

Elő a sapkával, sállal, kesztyűvel, itt a tél!

A kellemes közérzet egyik fontos kelléke a megfelelő ruházat. A télies időben különösen fontos a sapka, mert a testünk által leadott hő körülbelül 40–50 százaléka a fejünkön keresztül távozik. Ha sapkát viselünk, a testünk is kevésbé fázik.

Ügyelj arra, hogy a sapkád ne legyen szoros, mert összenyomja a hajhagymákat, a fejbőr vérkeringése lelassul, aminek fokozott hajszárossodás, hajszáلتöredezés, hajszálvessztés lehet a következménye. Sokféle tetszetős sapka közül válogathatunk. Lányoknak persze kicsit nagyobb a választékuk, de a fiúk sem panaszkodhatnak.

Tudtad-e?

Miért éppen a vörös rózsza a szerelem jelképe?

Azt mindenki tudja, hogy aki ki akarja fejezni a szerelmét, annak vörös rózsát illik adni a kiszemeltjének. De miért pont rózsát? És miért pont vöröset?

A vörös rózsza hagyományát a görögök számlájára lehet írni. A mondák szerint a vörös rózsza volt a szerelem istennőjének, Aphroditének a kedvenc virága, melyet később a római mitológia is átvett Vénusz rózsájában. Az azonban önmagában még kevés lett volna a tövises virág karrierjéhez. Az 1700-as évekig ugyanis senki nem tekintett a rózsára, mint különleges jelképre.

A felemelkedést azonban nem egy romantikájáról híres nemzet hozta, hanem XII. Károly svéd uralkodó. Ő ugyanis szenvedélyesen szerette a virágokat,

ezért össze is állított egy virágkódexet, melyben a vörös rózsát a szerelem jelképeként nyilvánította.

Ez szépen megvetette az ágyat a 18. századi romantikus íróknak, költőknek, akik aztán előszeretettel használták a rózsát, mint motívumot a szerelmi szövegekben, és mára a kettő teljesen összefonódott.

Miért mondják, hogy kutya idő van?

Falun általában házőrző kutyát tartanak, nem ölebet, mint gyakran a városiak. Ezek a kutyák mindig a szabad ég alatt tartózkodnak, még a legnagyobb télen is, akármilyen nagy a hideg, fergeteg van, vagy vihar dühöng. A kutya megszokta, bármilyen kegyetlen is az idő, elviseli. Ezért mondják a rossz időre sokszor, hogy kutyának való idő, vagy röviden – kutya idő van.

Jósnőnél

– Mit szeretne még megtudni, uram? – kérdezi a jósnő.
– Azt, hogy a feleségem hol tartja a dugipénzt!

Tudás

Két cég vezetője összefut egy vendéglőben. Egyikük kéréssel fordul a kollégájához:
– Kérlek, vedd fel a fiamat a vállalatodba!
– Szívesen, de mihez ért a fiú?
– Semmihez. Ha tudna valamit, nálam is dolgozhatna!

Fő a pontosság

– Mit tegyünk, professzor úr? Minden késsen áll a műtéthez, de a páciens nincs sehol.
– Jött volna pontosan!
– Elkezdjük nélküle!

Csigaház

Két meztelen csiga találkozik egy hatalmas éti csigával. Irigykedve mondja az egyik:
– Na, megnézném, hogy miből telik neki saját házra!

Csekk

A skót cégtulajdonos így szól alkalmazottaihoz:
– Önök az idén nagyon eredményesen dolgoztak, úgyhogy a cég jövedelme jelentősen megnőtt. Jutalmul mindannyian kapnak egy-egy húszfontos csekket.
Általános öröm. A tulajdonos azonban folytatja:
– Ha jövőre is ilyen eredményesen fognak dolgozni, akkor a csekket alá is írom.

Templom egere

Kovács zajra riad fel éjszaka, és észreveszi, hogy egy ismeretlen férfi keresgél az asztalfiókban meg azt öltönye zsebében.
– Mit keres? – kérdezi Kovács.
– Pénzt – feleli a tolvaj.
– Rendben van. Ha talál valamit, keltsen fel!

Rekord

– Képzeld, öt másodperc alatt futottam le a 100 métert!
– Hogy csináltad?
– Találtam egy rövidebb utat!

Abszolút vicc

– Ki az abszolút magas?
– ?
– Akinek, ha kalapot akar tenni a fejére, le kell ülnie!

Korán kezdte

Két író beszélget:
– Borzasztó! Tegnap a hároméves Pisti fiam széttépte a kéziratom utolsó oldalát!
Mire a másik:
– Csodálatos! Ilyen fiatal, és már tud olvasni?!

Távirat

A skót cég kereskedelmi utazója táviratot küld vállalata igazgatójának:
– Hóviharban elakadtam. Stop. További utasításokat kérek. Stop!
Postafordultával érkezik a válasz:
– Azonnal kezdje meg a nyári szabadságát. Stop!

Vadnyugati

A cowboy bemegy az ivóba, és odaszól a barátjának:
– Joe, te haragszol rám?
– Én nem. Miért?
– Mert tegnap, amikor utánad lőttem, hátra sem fordultál.

Hamlet

– Apu, tudod-e, ki volt Hamlet?
– Hogyne tudnám, kisfiam. S mivel neked is meg kell tanulnod, mindjárt hozom a Bibliát...

Kleopátra

– Apu, ki Kleopátra?
– Kérdezd meg anyádat, ő mindenkit ismer az utcában...

Ezermester

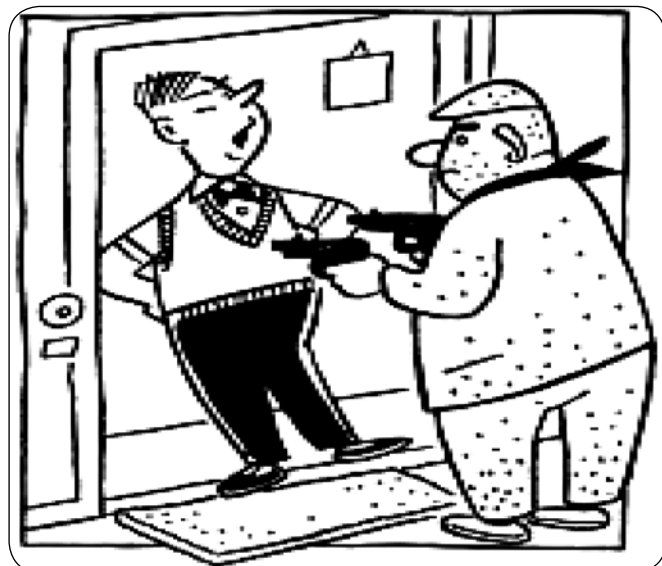
– Nézd, anyu, milyen nagyszerű hegedűt készítettem minden segítség nélkül!
– Ennek igen örülök, kisfiam.
Aztán honnan vetted a húrokat?
– A zongorából...

Felesleges sietség

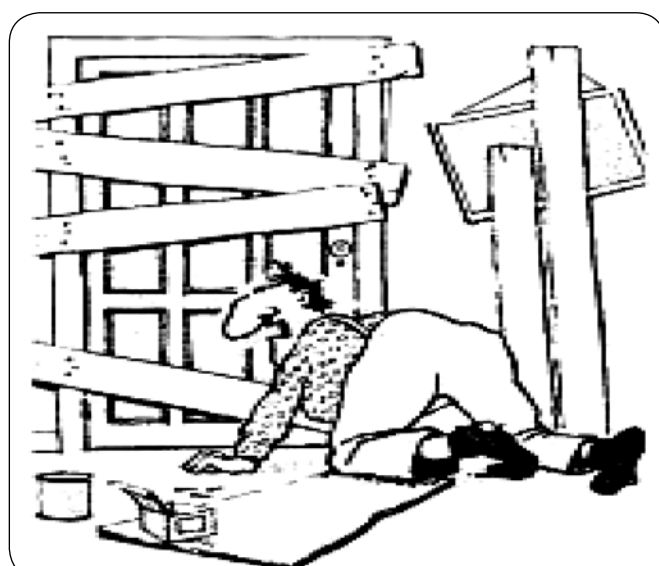
Egy ember inaszakadtából rohan a stégre. Bőröndjét a parttól három méterre levő kompra dobja, maga is a hajóra ugrik, és boldogan felkiált:
– Sikerült!
Mire a kapitány:
– Miért nem várta meg, amíg kikötünk?

Késő

– Hányszor mondtam még, hogy ne szedegsd ki a cukrot a dobozból?!
– Többször már nem kell, mert a doboz kiürült...

– Köszönöm, de nem akarok pisztolyt vásárolni!

– Béluska, ma jön családlátogatásra az osztályfőnököd?

A bűnbak

Öcsi eltöri a tejescsészéjét. A mamája meghallja a csörömpölést, és beszalad.

- Mi történt? – kérdezi ijedten.
- A macska eltörte a csészémet – mondja szepegyre a gyerek.
- De hiszen nincs is benn a macska!
- Majd bejön! – vágja rá gyorsan Öcsi.

Új kalap

Új kalapban jön haza a skót.

– Ejnye, de lötyög a fejedben ez a kalap – mondja a felesége. – Miért nem vettél kisebbet?

– Nem volt érdemes – feleli a skót. – A nagy számokat is ugyanannyiért adták, mint a kicsiket...

Hamis név

A skót hamis név használata miatt kerül a törvényszék elé.

– Ön ellen az a vád – mondja a bíró –, hogy ha látogatába megy valahova, mindig hamis néven jelenti be magát. Miért teszi ezt?

– Azért, kérem – védekezik a skót –, mert két évvel ezelőtt találtam egy köteg névjegyet...

Verebek

Két veréb ül a nagy ágon.

- Csip, csip – mondja az egyik.
- Csak nincs bolhád? – húzódik félre a másik.

Vendéglői

– Pincér! – kiált fel türelmét veszítve a vacsoravendég. – Itt kell ülnöm éhen egész éjjel?

– Dehogyan, uram! Kilenczór zárunk!

Matekórán

A hosszú, egész táblát betöltő matekpélda végén a tanár felírja a megoldást: $X=0$.

– Te jó ég! – sóhajt fel az egyik tanuló. – A semmiért dolgoztunk ennyit...

Jenci fürdik?

- Csókolom, Jencit kérem!
- Nem tudom adni, éppen fürdik.
- Füüürdik?! Akkor elnézést, biztosan rossz számot hívtam!

Vonaton

A gyorsvonaton utazó parasztbácsikától a kalauz kéri a jegyét. Kiderül, hogy a bácsi jegye személyvonatra szól.

- Bácsi, sajnos, pótjegyet kell váltania.
- Eszemben sincs! Felőlem mehetünk lassabban is!

Alma a fájától

– Papa, a tanító néni azt mondta nekem, hogy az alma nem esik messze a fájától.

– Egek! Mit csináltál már megint az iskolában?

Szép kis verseny!

– Apu, ma versenyeztünk, hogy ki tud messzebbre dobni egy kavicsot. Képzeld, én nyertem!

- Ilyen ügyes fiú vagy?
- Igen. De ugye kifizeted az ablakot?

Már érti

Tornaóra után Jucit csúfolják a fiúk:

- Olyan a fejed, mint egy szénaboglya!
- Akkor már értem, miért gyűlt körém ennyi számár!

Sok mindent kapott

- Mit kaptál születésnapodra, Panni?
- Aputól virágot, anyutól könyvet, az öcsémtől csokit, a szomszéd Piritől rózsahimlőt...

Érthető, nem?

- Apu, miért van az oroszlátnak ilyen óriási feje?
- Azért, kisfiam, hogy ne férjen ki a ketrec rácsai között.

Fizikaórán

- Mondd, Pityu, hogyan keletkezik a gőz?
- kérdezi a tanár.
- Úgy, tanár úr, hogy a víznek melege lesz, és izzadni kezd...

Szinte ember

- Az egyik számítógépünk szinte ember.
- Nocsak!
- Komolyan! Képzeld, amint hibát követ el, automatikusan áthárítja egy másik számítógépre...

Csodálatos!

- Azért csodálatos dolog a komputer!
- Bizony, csodálatos! Olyan gyorsan számol, hogy egyetlen másodperc alatt több hibát tud elkövetni, mint ötven szorgalmas matematikus húsz év alatt.

Nem igazság!

Malvinka könnyes szemmel áll a tanár előtt:

- Én sem találok mindent helyesnek, amit a tanár úr csinál, mégsem rohanok mindjárt a szüleimhez!

– Mit gondolsz, vajon sikerült-e a sofőrvizsgám?

– Gizi egy szóval sem említette, hogy ökölvívó a vőlegénye...

Ilyennek képzelem az iskolát

Iskolánk rajzpályázatot hirdetett a környékbeli óvodák magyar ovisainak Ilyennek képzelem az iskolát címmel. Összesen 35 rajz érkezett be a Pöttöm Panna, a Mókus, a Kolibri és a Pityang óvodából. Minden csoportból egy-egy leendő első díjaztak, a többiek emléklapot kaptak ajándékba. A rajzokból kiállítás nyílt iskolánkban. Fotónkon a díjazott munkák.

Miskolci Helga, 4. c, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Rajzpályázat

Az Élet és Egészség polgári egyesület képzőművészeti pályázatot hirdet óvodások, általános és középiskolások számára az egészségügyi világnap alkalmából.

A képzőművészeti pályázatra óvodások, 1–4. osztályos, 5–8. osztályos és középiskolás diákok nyújthatják be munkáikat a következő témakörökben:

1. A TÁPLÁLKOZÁS FÉL EGÉSZSÉG
2. LEGFŐBB KINCSÜNK AZ EGÉSZSÉGÜNK
3. MIT JELENT NEKED AZ EGÉSZSÉGES ÉLET?
4. AMIT ESZEL, AZZÁ LESZEL
5. AZ ÉN CSALÁDOM EGÉSZSÉGES REGGELIJE

A beérkezett munkákból kiállítást szervezünk. A munkákat szakmai zsűri bírálja el. Minden kategóriában az első három helyezett díjban részesül.

Forma és beküldési mód:

Egy alkotó legfeljebb egy rajzzal pályázhat!

- Papír alapon – lehet ceruza, tempera, zsírkréta, kombinált technika, grafika stb.

- Méret: 5-ös vagy 3-as blokk.

A munkákat a következő címre kell elküldeni:

Élet és Egészség polgári egyesület

RAJZPÁLYÁZAT – tüntessék fel a kategóriát (óvodások, 1–4., 5–8., középiskolások)

POŠTANSKI FAH 103

21101 Novi Sad

A munkákat személyesen is át lehet adni a következő címen: (március 17-től 20-ig): Papp Pál u. 12., Újvidék, mindennap 10-től 12 óráig.

Beküldési határidő: 2014. március 20.

Tüntesd fel a címed, neved, életkorod, elérhetőséged, felkészítő tanárod és iskolád nevét, valamint a felkészítő tanár elérhetőségét (mobil, e-mail).

A díjadtadó és ünnepség helyszínét, időpontját utólag hirdetjük meg.

Bővebb információ a 063/583-339-es telefonszámon, Erős-Bunyik Lilinél kapható.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányza

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com